

Nástin řešení způsobu naplňování koncepce zeleně ve městě Olomouci

Iva Steinerová

*Bakalářská práce
2009*

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Vyšší odborná škola ekonomická

akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Iva STEINEROVÁ

Studijní program: B 6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: Veřejná ekonomika a správa

Téma práce: **Nástin řešení způsobu naplňování koncepce zeleně
ve městě Olomouci**

Zásady pro vypracování:

1. Prostudujte literaturu k danému tématu.
2. Charakterizujte činnost organizace.
3. Na základě teoretických poznatků charakterizujte problematiku alejí a stromořadí v Olomouci.
4. Proveďte analýzu struktury alejí a stromořadí v Olomouci.
5. Zpracujte dotazníkové šetření k dané problematice.
6. Vyslovte doporučení.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

[1] KÁŇA, Pavel. Základy veřejné správy. Ostrava: Montanex a. s., 2004. 302 s. ISBN 80-7225-139-2.

[2] PRŮCHA, Petr. Správní právo: Obecná část. 2004. 6. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 360 s. ISBN 80-7239-157-7.

[3] PRŮCHA, Petr. Veřejná správa a samospráva. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva, 2004. 241 s. ISBN 80-86775-03-8 .

[4] Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, v platném znění.

[5] Zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění.

[6] Obecně závazná vyhláška č. 7/2006 Statutárního města Olomouce, kterou se vyhlašuje závazná část územního plánu sídelního útvaru Olomouc.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Monika Vaculíková**
EXT.

Datum zadání bakalářské práce: **10. října 2008**

Termín odevzdání bakalářské práce: **12. prosince 2008**

Ve Zlíně dne 31. října 2008

PaedDr. Josef Rydlo
úst. děkanka

L.S.

Ing. Hana Šedová, Ph.D.
úst. vedoucí katedry

ABSTRAKT

Tématem této bakalářské práce je Nástin řešení způsobu naplňování koncepce zeleně ve městě Olomouci. Práce se člení se na část teoretickou a analytickou. Teoretická část obsahuje vymezení základních pojmů, především legislativní problematiku územního plánování. Analytická část se zaměřuje především na koncepci zeleně ve městě Olomouci, na strukturu a provázanost (spolupráci) jednotlivých složek magistrátu a dále na zpracování a vyhodnocení dotazníkového šetření.

Cílem práce bylo navrhnout způsob a možnosti naplňování koncepce zeleně ve městě Olomouci.

Klíčová slova: obec, veřejná správa, územní plánování, územní plán, dotazníkové šetření, koncepce zeleně, aleje

ABSTRACT

The theme of this bachelor is Syllabus of the solution to way of sketch conception of green in the city of Olomouc. This bachelor divides by two parts – theoretical and analytical. Theoretical part contains specification of basics terms, firstly legislative problems of landscape planning. Analytical part contains conception of green in the city of Olomouc, structure and cooperation of the separate departments of the municipal authorities and next processing and evaluation of the questionnaire.

The goal of this bachelor was to project way and possibilities of sketch conception of green in the city of Olomouc.

Keywords: municipality, public administration, landscape planning, ground plan, questionnaire, conception of green, alley

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé práce paní Mgr. Monice Vaculíkové z odboru koncepce a rozvoje Magistrátu města Olomouce za odborné vedení, pomoc, rady, připomínky a podněty, které mi poskytla při vypracování bakalářské práce.

Dále děkuji paní Ing. Jitce Štěpánkové z odboru životního prostředí Magistrátu města Olomouce za vstřícný přístup a cenné informace.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ZÁKLADNÍ POJMY	11
1.1 OBEC	11
1.2 POJMY SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST A PŘENESENÁ PŮSOBNOST OBCE	12
1.2.1 Samostatná působnost	12
1.2.2 Přenesená působnost	12
1.3 POJMY STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA	14
1.3.1 Státní správa	14
1.3.2 Samospráva	14
2 ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ	16
2.1 CÍLE ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ.....	17
2.2 ÚKOLY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ.....	17
2.3 SOUSTAVA ORGÁNŮ ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ.....	18
2.3.1 Ministerstvo.....	19
2.3.2 Orgány kraje	19
2.3.3 Orgány obce	20
2.4 NÁSTROJE ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ.....	22
2.4.1 Územně plánovací podklady	22
2.4.2 Politika územního rozvoje.....	22
2.4.3 Územně plánovací dokumentace.....	23
2.4.3.1 Zásady územního rozvoje	23
2.4.3.2 Územní plán	23
2.4.3.3 Regulační plán	24
2.4.4 Územní rozhodnutí.....	25
2.4.5 Územní řízení	25
2.4.6 Územní opatření o stavební uzávěře a územní opatření o asanaci území	25
2.5 TVORBA KONCEPCÍ V ÚZEMÍ.....	26
II ANALYTICKÁ ČÁST	27
3 MAGISTRÁT MĚSTA OLOMOUCE	28
3.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA MAGISTRÁTU	28
3.2 ODBOR KONCEPCE A ROZVOJE.....	28
3.2.1 Oddělení koncepce zeleně a rekreace.....	30
3.3 ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	32
3.3.1 Oddělení péče o zeleň	32
3.3.2 Oddělení péče o krajinu a zemědělství.....	34
3.4 SPOLUPRÁCE MEZI ODDĚLENÍMI	34

4	STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC PŘIPRAVUJE NOVÝ ÚZEMNÍ PLÁN	35
4.1	PRŮBĚH PŘÍPRAVY ÚZEMNÍHO PLÁNU.....	38
4.2	GLOBALNÍ CÍLE ROZVOJE MĚSTA	38
5	ZÁKLADNÍ ZÁSADY USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ	40
5.1	HLAVNÍ SMĚRY ÚZEMNÍHO ROZVOJE	40
5.2	REGULAČNÍ PLÁN STATUTÁRNÍHO MĚSTA OLOMOUCE	41
5.2.1	Městská památková rezervace Olomouc.....	41
5.2.2	Sídlíště Povel Čtvrtky.....	42
5.3	REGULATIVY USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ	42
5.3.1	Členění ploch	44
5.3.1.1	Území zastavitelné.....	44
5.3.1.2	Území nezastavitelné	45
6	KONCEPCE ZELENĚ	48
6.1	ÚVOD DO PROBLEMATIKY	48
6.1.1	Zelené klíny	48
6.1.2	Zelené horizonty.....	48
6.1.3	Rozvojové osy zeleně.....	48
6.1.4	Rozvojové uzly.....	49
6.2	NAPLNĚVÁNÍ KONCEPCE ZELENĚ.....	50
6.2.1	Zpracování podkladů pro obnovu zeleně	51
6.2.2	Finanční prostředky na zpracování podkladů pro obnovu zeleně	52
6.3	OMEZENÍ OBNOVY ZELENĚ	52
6.3.1	Existence inženýrských sítí	52
6.3.1.1	Správci inženýrských sítí	52
6.3.2	Majetkoprávní vztahy.....	53
6.3.3	Výhledové záměry.....	53
6.4	ČLENĚNÍ ALEJÍ.....	53
6.4.1	Aleje městského parteru	53
6.4.2	Aleje rozvojových os.....	54
6.4.3	Aleje nejvýznamnějších městských tras	54
6.4.4	Aleje uliční	55
6.4.5	Aleje krajinné	55
6.4.6	Aleje v plochách zeleně.....	55
7	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	56
7.1	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	56
7.1.1	Vyhodnocení vybraných otázek dotazníku dle věkové kategorie	73
7.1.2	Rozdílný pohled na situaci alejí a stromořadí v Olomouci	75
8	ANALÝZA ALEJÍ A STROMOŘADÍ.....	76
	ZÁVĚR	80
	RESÜMEE.....	82
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	83

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	86
SEZNAM OBRÁZKŮ	88
SEZNAM TABULEK.....	89
SEZNAM GRAFŮ	90
SEZNAM PŘÍLOH.....	91

ÚVOD

Ke své bakalářské práci jsem si vybrala téma Nástin řešení způsobu naplňování koncepce zeleně ve městě Olomouci. Od dětství bydlím v obci, která spadá do rozšířené působnosti města Olomouce a do města pravidelně dojíždím a poslední 2 roky zde i bydlím. Z toho důvodu znám město nejen jako návštěvník, ale i jako obyvatel. Myslím, že jsem tímto získala dostatek zkušeností a znám současný stav a mohu tak popsat návrhy na případné řešení.

Hlavním cílem bakalářské práce je nalézt optimální cestu (způsob), jak účelně naplňovat a realizovat koncepci zeleně ve městě Olomouci.

Bakalářské práce je rozčleněna na část teoretickou, kde jsou přiblíženy základní teoretické poznatky týkající se především územního plánování, které je základní podmínkou pro rozvoj území.

Další částí bakalářské práce je část analytická. V této části jsem se zaměřila na popis práce odboru koncepce a rozvoje a odboru životního prostředí olomouckého magistrátu. Dále je zde uvedeno, že město Olomouc připravuje v současnosti nový územní plán, a to nejen kvůli změně stavebního zákona. Důležitou součástí analytické části bakalářské práce jsou také zásady uspořádání území města vzhledem k možnostem výsadby a ochrany zeleně. Velice významnou je kapitola o koncepci zeleně, kde je uvedeno, jak se naplňuje koncepce zeleně a dále členění alejí jako nezastupitelné součásti města.

V analytické části jsem také provedla dotazníkové šetření o potřebnosti zeleně v Olomouci, které jsem následně zpracovala a vyhodnotila.

Pro potřeby oddělení koncepce zeleně a rekreace odboru koncepce a rozvoje jsem zmapovala situaci stavu zeleně v západní části města Olomouce a navrhla lokality případné nové výsadby nebo obnovy zeleně.

Na základě provedené analýzy jsem doporučila řešit naplňování koncepce zeleně na pozemcích v soukromém vlastnictví prostřednictvím orgánů státní správy ukládajících náhradní výsadbu ze zákona.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY

V této části bych ráda vysvětlila některé základní pojmy, které se často vyskytnou v mojí bakalářské práci.

1.1 Obec

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

- Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

- Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.

- Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem.

- Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem, je obec po sloučení městem. Rozdělí-li se město na dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního města nebo část jeho názvu a má alespoň 3 000 obyvatel, je i nadále městem.

Obec má název, znak a vlajku.

Obec má katastrální území. Obec je územní celek, který se rozkládá na jednom nebo více katastrálních územích. Obec je rozdělena na vnitřní část tzv. intravilán, (část obce určená k obývání) a na vnější část tzv. extravilán (zemědělská půda, pozemky a lesy).

Městy se zvláštním postavením neboli statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov a Most.

Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Územně členěná statutární města uspořádají své vnitřní poměry ve věcech správy města obecně závaznou vyhláškou (statutem). V čele statutárního města stojí primátor.

Dále podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích má obec právo na samosprávu; úkoly patřící do samosprávy obce (dále jen „samostatná působnost“) plní v rozsahu stanoveném zákonem a v souladu s potřebami obce.

Svěří-li zákon obci výkon státní správy (dále jen „přenesená působnost“), je území obce správním obvodem. Městské obvody a městské části v územně členěných statutárních městech jsou správním obvodem, je-li jim zákonem nebo statutem svěřen výkon přenesené působnosti. Orgány obce, popřípadě orgány městského obvodu nebo městské části jsou povinny zabezpečit úkoly v přenesené působnosti. [1]

1.2 Pojmy samostatná působnost a přenesená působnost obce

Působnost je právně vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činností, v nichž obec realizuje svoji pravomoc.

1.2.1 Samostatná působnost

Podle zákona o obcích do samostatné působnosti obce patří spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů.

Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí:

- při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem,
- v ostatních záležitostech též jinými právními předpisy vydanými na základě zákona.

[1]

1.2.2 Přenesená působnost

Obec vykonává na svém území státní správu ve věcech, které stanoví zákon; působnost v těchto věcech je přenesenou působností obce.

Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí:

- při vydávání nařízení obce a při rozhodování o právech, právech chráněných zájmech a povinnostech fyzických a právnických osob zákony a právními předpisy vydanými na základě zákona,
- v ostatních případech též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních

úřadů; usnesení vlády a směrnice ústředních správních úřadů nemohou orgánům obcí ukládat povinnosti, pokud nejsou stanoveny zákonem. Podmínkou platnosti směrnic ústředních správních úřadů je jejich publikování ve Věstníku vlády pro orgány kraje, okresní úřady a orgány obcí.

Obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti.

Obce se člení podle činností, které v nich jejich úřady vykonávají:

a) *obce s výkonem správy v základním rozsahu* – jsou obvykle obce s obecním úřadem plnící základní samosprávnou funkci. Jsou to obce s malým počtem obyvatel, kde má obecní úřad jednoduchou organizační strukturu a nezřizuje odbory.

b) *obce s pověřenými obecními úřady (obce s výkonem přenesené působnosti)* – pověřený obecní úřad je orgán obce, který vykonává přenesenou působnost pro více obcí ve správních obvodech. Obec s pověřeným obecním úřadem je obec, na kterou stát přenáší část svých pravomocí (vykonávají státní správu v přenesené působnosti), ovšem ne v takovém rozsahu, v jakém ji přenáší na obec s rozšířenou působností. Je to tedy obec menší, než obec s rozšířenou působností, a vždy spadá do správního obvodu nějaké obce s rozšířenou působností.

c) *obce s rozšířenou působností* – obce s rozšířenou působností představují nový typ obcí vykonávajících státní správu v přenesené působnosti. Jsou obcemi s nejširším rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. V jimi spravovaném území se nacházejí i obce s pověřeným úřadem.

Obce s rozšířenou působností vznikly 1. 1. 2003 v rámci reformy územní veřejné správy

Obce s rozšířenou působností vykonávají následující agendy, které lidé nejčastěji využívají:

- evidence obyvatel,
- vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, technických průkazů,
- evidence motorových vozidel,
- živnostenské oprávnění,
- výplata sociálních dávek,
- sociálně-právní ochrana dětí,
- péče o staré a zdravotně postižené,
- vodoprávní řízení, odpadové hospodářství a ochrana životního prostředí,
- státní správa lesů, myslivosti a rybářství,

- doprava a silniční hospodářství (silniční správní úřad, stanovení místní úpravy provozu dopravním značením atd.). [1, 2]

1.3 Pojmy státní správa a samospráva

Veřejná správa jako správa státu, správa veřejných záležitostí ve státě, se člení na státní správu a samosprávu, vykonávanou příslušnými správními orgány.

1.3.1 Státní správa

Státní správa je veřejnou správou uskutečňovanou státem, přičemž v každé společnosti zorganizované ve stát je státní správa nezastupitelnou součástí veřejné správy. V tomto smyslu je státní správa také základem, jádrem veřejné správy. Je odvozována od samotné podstaty, postavení a poslání státu, od podstaty a způsobů realizace státní moci. Svým charakterem je státní správa zvláštním druhem společenského zřízení, uskutečňovaného státem. Státní správa představuje jednu z forem činnosti státu, a to realizaci výkonné moci státu. Svou povahou je státní správa organizující a mocensko-ochrannou činností státu, která v sobě zahrnuje prvky řízení a prvky regulace.

Státní správa má výkonný, podzákonný a nařizovací charakter.

Subjektem státní správy je stát, orgány státní správy, jež vykonávají veškerou aktivitu jménem státu, dále pak veřejnoprávní korporace, jejich orgány a jiné subjekty, jimž byl výkon státní správy svěřen. Objektem státní správy jsou fyzické a právnické osoby, které se musí podřídit rozhodnutí orgánů státní správy.

Státní správa je činností podzákonnou, prováděcí a nařizovací. Je ve svých základech ohraničena zákony, kterými se ovšem pouze neřídí, ale které také provádí. [3, 4, 5]

1.3.2 Samospráva

Samospráva je veřejnou správou uskutečňovanou jinými veřejnoprávními subjekty než státem. Jedná se o subjekty korporativního charakteru, označované jako veřejnoprávní korporace.

Samospráva spravuje záležitosti veřejného zájmu a své vlastní záležitosti.

Samospráva je svou povahou organizující a mocensko-ochrannou činností s prvky řízení a prvky regulace.

Samospráva má také výkonný, podzákonný a nařizovací charakter.

Samospráva je organizující a mocensko-ochranné působení územních a zájmových samosprávných korporací a jejich orgánů ve specificky výkonném pojetí, rozšířeném o oprávnění tvorby samosprávné moci, podzákonného a nařizovacího charakteru, jež se realizuje ve vztazích, v nichž na jedné straně vystupují samosprávné orgány, které tuto činnost vykonávají, a na straně druhé objekty v jejich působnosti, přičemž tato činnost postrádá státně mocenskou podstatu. V samosprávných vztazích platí, že samosprávné orgány v nich vystupují jménem daného samosprávného společenství, z jeho vůle a z jeho zájmu. [3, 4, 5]

2 ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

Nástrojem, který obec může použít k naplňování úkolů v rámci samostatné působnosti, je územní plánování. Promítá se do státní správy i samosprávy.

Základní myšlenkou územního plánování je vytváření podkladů pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území spočívající na harmonizaci podmínek životního prostředí, hospodářského rozvoje a sociální soudržnosti obyvatel v území.

Tradice územního plánování a jeho právní úprava vychází ze zkušenosti, že změny prováděné v uspořádání území a na jednotlivých pozemcích mají vždy vliv na širší okolí, jeho kvalitu mohou významně ovlivnit a jsou i na ní závislé. Územní plánování je výrazem potřeby společnosti z těchto důvodů usměrňovat nakládání s územím a s jeho částmi a chránit při tom veřejné zájmy.

Územní plánování sleduje, posuzuje a vyhodnocuje stav a možnosti území, zajišťuje ochranu přírodních, civilizačních a kulturních hodnot území, včetně ochrany architektonického a kulturního dědictví a především identifikuje problémy v území. Soustavně a trvale zpřesňuje a konkretizuje veřejný zájem na využití území, který je soustředěn na racionální využívání zastavěného území a vymezení zastavitelných ploch a na ochranu nezastavěného území s cílem snižování nebezpečí nevratného procesu jeho přeměny. Veřejným zájmem, který chrání územní plánování, je zvyšování kvality území s ohledem na požadavky udržitelného rozvoje, zahrnujícího zlepšování životního prostředí, sociálních podmínek a podmínek hospodářského rozvoje a jejich vyváženého vztahu.

Stavební zákon upravuje ve věcech územního plánování zejména cíle a úkoly územního plánování, soustavu orgánů územního plánování, nástroje územního plánování, vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území, rozhodování v území, možnosti sloučení postupů podle tohoto zákona s postupy posuzování vlivů záměrů na životní prostředí, podmínky pro výstavbu, rozvoj území a pro přípravu veřejné infrastruktury, evidenci územně plánovací činnosti a kvalifikační požadavky pro územně plánovací činnost. [6]

2.1 Cíle územního plánování

Cílem územního plánování podle stavebního zákona je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.

Územní plánování zajišťuje komplexní řešení účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. Za tím účelem sleduje společenský a hospodářský potenciál rozvoje.

Územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Přitom chrání krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti.

S ohledem na to určuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků. Zastavitelné plochy se vymezují s ohledem na potenciál rozvoje území a míru využití zastavěného území.

V nezastavěném území lze v souladu s jeho charakterem umísťovat stavby, zařízení, a jiná opatření pouze pro zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, těžbu nerostů, pro ochranu přírody a krajiny, pro veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu, pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a dále taková technická opatření a stavby, které zlepší podmínky jeho využití pro účely rekreace a cestovního ruchu, například cyklistické stezky, hygienická zařízení, ekologická a informační centra.

Na nezastavitelných pozemcích lze výjimečně umístit technickou infrastrukturu způsobem, který neznemožní jejich dosavadní užívání. [6]

2.2 Úkoly územního plánování

Úkolem územního plánování je zejména:

- zjišťovat a posuzovat stav území, jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty,
- stanovovat koncepci rozvoje území, včetně urbanistické koncepce s ohledem na hodnoty a podmínky území,

- prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, veřejný zájem na jejich provedení, jejich přínosy, problémy, rizika s ohledem například na veřejné zdraví, životní prostředí, geologickou stavbu území, vliv na veřejnou infrastrukturu a na její hospodárné využívání,
- stanovovat urbanistické, architektonické a estetické požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb,
- stanovovat podmínky pro provedení změn v území, zejména pak pro umístění a uspořádání staveb s ohledem na stávající charakter a hodnoty území,
- vyhodnocení vlivů politiky územního rozvoje, zásad územního rozvoje nebo územního plánu na vyvážený vztah územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území,
- stanovovat pořadí provádění změn v území (etapizaci),
- vytvářet v území podmínky pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a to přírodě blízkým způsobem,
- vytvářet v území podmínky pro odstraňování důsledků náhlých hospodářských změn,
- stanovovat podmínky pro obnovu a rozvoj sídelní struktury a pro kvalitní bydlení,
- prověřovat a vytvářet v území podmínky pro hospodárné vynakládání prostředků z veřejných rozpočtů na změny v území,
- vytvářet v území podmínky pro zajištění civilní ochrany,
- určovat nutné asanační, rekonstrukční a rekultivační zásahy do území,
- vytvářet podmínky pro ochranu území před negativními vlivy záměrů na území a navrhnout kompenzační opatření,
- regulovat rozsah ploch pro využívání přírodních zdrojů,
- uplatňovat poznatky zejména z oborů architektury, urbanismu, územního plánování a ekologie a památkové péče. [6]

2.3 Soustava orgánů územního plánování

Působnost ve věcech územního plánování podle zákona č. 183/2006 vykonávají orgány obcí a krajů, ministerstvo a na území vojenských újezdů Ministerstvo obrany.

Orgány obce a kraje vykonávají působnost ve věcech územního plánování jako působnost přenesenou.

Obce a kraje jsou povinny soustavně sledovat uplatňování územně plánovací dokumentace a vyhodnocovat je podle tohoto zákona. Dojde-li ke změně podmínek, na základě kterých byla územně plánovací dokumentace vydána, jsou povinny pořídit změnu příslušné územně plánovací dokumentace.

Orgány územního plánování postupem podle stavebního zákona koordinují veřejné i soukromé záměry změn v území, výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území a konkretizují ochranu veřejných zájmů. [6]

2.3.1 Ministerstvo

Ministerstvo může zasahovat do působnosti orgánů krajů a obcí jen v zákonem stanovených případech, a to pouze v záležitostech týkajících se rozvoje území státu; postupuje přitom v součinnosti s orgány krajů a dotčených obcí.

Ministerstvo je ústředním správním úřadem ve věcech územního plánování:

- vykonává státní dozor ve věcech územního plánování,
- pořizuje politiku územního rozvoje pro celou republiku a k tomu potřebné územně plánovací podklady,
- vede evidenci územně plánovací činnosti.

Vláda schvaluje politiku územního rozvoje.

Ministerstvo zajišťuje metodickou podporu uplatňování soudobých poznatků územního plánování, urbanismu, architektury a poznatků stavebně technických, jakož i veřejných zájmů ve výstavbě a stavebnictví, zejména v ochraně životů a zdraví, v péči o životní prostředí a v ochraně kulturního, archeologického a přírodního dědictví. [6]

2.3.2 Orgány kraje

Orgány kraje zajišťují ochranu a rozvoj hodnot území kraje, přitom mohou zasahovat do činnosti orgánů obcí jen v zákonem stanovených případech, a to pouze v záležitostech nadmístního významu; postupují přitom v součinnosti s orgány obcí.

Krajský úřad v přenesené působnosti

- pořizuje zásady územního rozvoje a v zákonem stanovených případech regulační plán pro plochy a koridory nadmístního významu,
- pořizuje územně plánovací podklady,
- je dotčeným orgánem v územním řízení a v řízení podle zvláštních právních předpisů, v nichž se rozhoduje o změnách v území, které se dotýkají více správních obvodů obcí s rozšířenou působností,
- je dotčeným orgánem v územním řízení o záměrech, které vyžadují posouzení vlivu na životní prostředí,
- vydává územní rozhodnutí v zákonem stanovených případech,
- určuje stavební úřad příslušný k územnímu řízení,
- vkládá data do evidence územně plánovací činnosti za svůj správní obvod.

Zastupitelstvo kraje

- vydává v samostatné působnosti zásady územního rozvoje,
- schvaluje v samostatné působnosti zadání, případně pokyny pro zpracování návrhu zásad územního rozvoje,
- schvaluje v samostatné působnosti zprávu o uplatňování zásad územního rozvoje,
- vydává regulační plán v zákonem stanovených případech.

Rada kraje

- uplatňuje v samostatné působnosti stanovisko k návrhu politiky územního rozvoje,
- vydává územní opatření o asanaci a územní opatření. [6]

2.3.3 Orgány obce

Orgány obce zajišťují ochranu a rozvoj hodnot území obce, pokud nejsou svěřeny působnosti v záležitostech nadmístního významu orgánům kraje nebo na základě zvláštních právních předpisů dotčeným orgánům.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností (dále jen „úřad územního plánování“)
v přenesené působnosti:

- pořizuje územní plán a regulační plán pro území obce,
- pořizuje územně plánovací podklady,

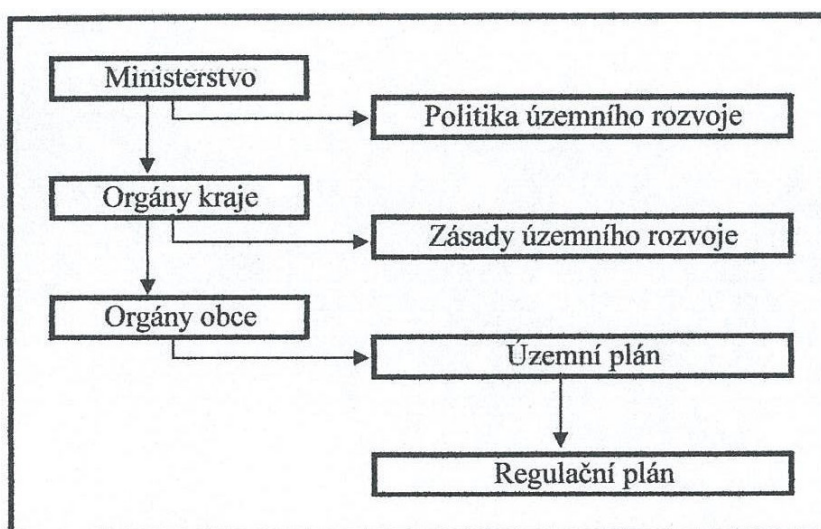
- pořizuje územní plán, regulační plán a územní studii na žádost obce ve svém správním obvodu,
- pořizuje vymezení zastavěného území na žádost obce ve svém správním obvodu,
- je dotčeným orgánem v územním řízení z hlediska uplatňování záměrů územního plánování, pokud nevydává územní rozhodnutí,
- podává návrh na vložení dat do evidence územně plánovací činnosti.

Zastupitelstvo obce

- rozhoduje v samostatné působnosti o pořízení územního plánu a regulačního plánu,
- schvaluje v samostatné působnosti zadání, případně pokyny pro zpracování návrhu územního plánu,
- vydává v samostatné působnosti územní plán,
- vydává regulační plán,
- projednává v samostatné působnosti zprávu o uplatňování územního plánu.

Územní plán v souvislostech a podrobnostech území obce zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly územního plánování v souladu se zásadami územního rozvoje kraje a s politikou územního rozvoje. [6]

Všechny orgány územního plánování jsou hierarchicky propojeny a jejich výstupy jsou vzájemně provázány. To znamená, že to, co obsahuje politika územního rozvoje, musí přejmout kraj do zásad územního rozvoje. To, co je obsaženo v zásadách územního rozvoje musí zároveň převzít obec do územního plánu a regulačního plánu.

Obr. 1. Soustava orgánů územního plánování [6]

2.4 Nástroje územního plánování

Předpokladem úspěšného a efektivního rozhodování o území je dostupnost garantovaných a aktualizovaných informací o území.

Mezi nástroje územního plánování patří podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon): územně plánovací podklady, politika územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, územní rozhodnutí, územní řízení a posledním nástrojem územního plánování je územní opatření o stavební uzávěře a územní opatření o asanaci území. [6]

2.4.1 Územně plánovací podklady

Územně plánovací podklady tvoří územně analytické podklady, které zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území a územní studie, které ověřují možnosti a podmínky změn v území.

Slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a pro rozhodování v území.

K vytváření územně analytických podkladů slouží řada založených povinností o poskytování informací, ukládaných orgánům veřejné správy, ale také vlastníkům dopravní a technické infrastruktury.

System územně analytických podkladů, který bude ze zákona každé 2 roky aktualizován, nabídne potřebné informace o území nejen orgánům územního plánování a dalším orgánům veřejné správy, ale také investorům a veřejnosti. [6]

2.4.2 Politika územního rozvoje

Politika územního rozvoje určuje ve stanoveném období požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů. S ohledem na možnosti území koordinuje tvorbu a aktualizaci zásad územního rozvoje, tvorbu koncepcí schvalovaných ministerstvy a jinými ústředními správními úřady a záměry na změny v území republikového významu a stanoví úkoly zajišťující tuto koordinaci.

Politiku územního rozvoje pořizuje ministerstvo pro celé území republiky a schvaluje ji vláda.

Politika územního rozvoje je závazná pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území. [6]

2.4.3 Územně plánovací dokumentace

Mezi územně plánovací dokumentaci patří zásady územního rozvoje, územní plán a regulační plán.

2.4.3.1 Zásady územního rozvoje

Zásady územního rozvoje stanoví zejména základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území kraje, vymezí plochy nebo koridory nadmístního významu a stanoví požadavky na jejich využití. Zásady územního rozvoje jsou závazné pro pořizování a vydávání územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území. Součástí zásad územního rozvoje je i vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území a na životní prostředí. Zásady územního rozvoje v nadmístních souvislostech území kraje zpřesňují a rozvíjejí cíle a úkoly územního plánování v souladu s politikou územního rozvoje, určují strategii pro jejich naplňování a koordinují územně plánovací činnost obcí.

2.4.3.2 Územní plán

Územní plán je nejdůležitější územně plánovací dokument, který je nezbytný pro další rozvoj každé obce a města. Jeho funkce je jak regulační, tak motivační.

Cílem územního plánu je vytváření podmínek a předpokladů pro udržitelný rozvoj území a pro ochranu a rozvoj hodnot území, včetně ochrany urbanistického a architektonického dědictví. Tomuto cíli jsou podřízeny podmínky využití území, jehož dopady zpravidla přesahují rámec života jedné i více generací. Pro zajištění kontinuity rozvoje města je tedy nezbytně nutné předem stanovit jeho dlouhodobé cíle a strategické rozvojové vize, ze kterých bude vycházet zadání územního plánu.

Územní plán stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání (dále jen „urbanistická koncepce“), uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury; vymezí zastavěné území, plochy a koridory, zejména

zastavitelné plochy a plochy vymezené ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území (dále jen „plocha přestavby“), pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů.

Územní plán se pořizuje a vydává pro celé území obce. Územní plán je závazný pro pořízení a vydání regulačního plánu zastupitelstvem obce, pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územních rozhodnutí.

O pořízení územního plánu rozhoduje zastupitelstvo obce z vlastního podnětu, na návrh orgánu veřejné správy, na návrh občana obce, na návrh fyzické nebo právnické osoby, která má vlastnická nebo obdobná práva k pozemku nebo stavbě na území obce.

Náklady na zpracování územního plánu projektantem hradí obec, která rozhodla o pořízení. Pokud pořízení změny územního plánu vyplývá ze zásad územního rozvoje nebo z jejich aktualizace, hradí takto vyvolané náklady kraj, s výjimkou případů, kdy příslušná část aktualizace zásad územního rozvoje, která změnu územního plánu vyvolala, byla vydána na základě výhradní potřeby dotčené obce.

2.4.3.3 Regulační plán

Regulační plán v řešené ploše stanoví podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí.

Regulační plán vždy stanoví podmínky pro vymezení a využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb veřejné infrastruktury a vymezení veřejně prospěšné stavby nebo veřejně prospěšná opatření.

Regulační plán nahrazuje v řešené ploše ve schváleném rozsahu územní rozhodnutí a je závazný pro rozhodování v území.

Regulační plán musí být v souladu s vydanou územně plánovací dokumentací, s cíli a úkoly územního plánování, zejména s charakterem území, s požadavky na ochranu architektonických a urbanistických hodnot v území a s požadavky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu.

Regulační plán platí 3 roky ode dne nabytí jeho účinnosti. [6]

2.4.4 Územní rozhodnutí

Realizace konkrétního záměru je možná jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu. Takto lze umisťovat stavby nebo zařízení, jejich změny, měnit jejich vliv na využití území, měnit využití území a chránit důležité zájmy v území.

Územním rozhodnutím je rozhodnutí o:

- umístění stavby nebo zařízení,
- změně využití území,
- změně stavby a o změně vlivu stavby na využití území,
- dělení nebo scelování pozemků,
- ochranném pásmu.

Územní rozhodnutí se nevydává pro území, pro které je vydán regulační plán, a to v rozsahu, v jakém nahrazuje příslušná územní rozhodnutí.

Územní rozhodnutí platí 2 roky od nabytí právní moci. [6]

2.4.5 Územní řízení

Na základě územního řízení nebo zjednodušeného územního řízení vydává příslušný stavební úřad územní rozhodnutí. Územním řízením se vydává rozhodnutí o změně využití území nebo o ochranném pásmu. V územním řízení stavební úřad posuzuje, zda je záměr žadatele v souladu s vydanou územně plánovací dokumentací a s cíli a úkoly územního plánování, zejména s charakterem území, s požadavky na ochranu architektonických a urbanistických hodnot v území. [6]

2.4.6 Územní opatření o stavební uzávěře a územní opatření o asanaci území

Územní opatření o stavební uzávěře omezuje nebo zakazuje v nezbytném rozsahu stavební činnost ve vymezeném území, pokud by mohla ztížit nebo znemožnit budoucí využití území podle připravované územně plánovací dokumentace, jestliže bylo schváleno její zadání, nebo podle jiného rozhodnutí či opatření v území, jímž se upravuje využití území. Územním opatřením o stavební uzávěře nelze omezit nebo zakázat udržovací práce.

Územní opatření o asanaci území se vydává na území postiženém živelní pohromou nebo závažnou havárií, v jejímž důsledku došlo k podstatnému zásahu do využití území

a je nezbytné stanovit podmínky pro odstranění dopadů živelní pohromy nebo havárie a pro další využití území.

Vydává rovněž pro zastavěné území, ve kterém jsou závadné stavby, z důvodů hygienických, bezpečnostních, požárních, provozních a ochrany životního prostředí, u nichž je ve veřejném zájmu nutné nařídit odstranění závad staveb a úpravy staveb a nařídit opatření k asanaci území.

Územní opatření o stavební uzávěře nebo územního opatření o asanaci území vydává v přenesené působnosti rada obce. [6]

2.5 Tvorba koncepcí v území

Nezbytným předpokladem pro vznik kvalitního územního plánu je předchozí vytvoření koncepcí jednotlivých oblastí, jejichž vzájemným propojením vzniká ucelená struktura města. (koncepce dopravy, zeleně, bydlení, rekreace, ...). Je to myšlenkový konsenzus vazeb v území, který by měl v optimálním případě zůstat neměnný a hlavní vazby, které koncepce zohledňuje, musí být zachovány a dodrženy do budoucna.

II. ANALYTICKÁ ČÁST

3 MAGISTRÁT MĚSTA OLMOUCE

V rámci této práce jsem navázala spolupráci s pracovníky Magistrátu města Olomouce, a to na odboru koncepce a rozvoje a na odboru životního prostředí, které vykonávají funkci obce s rozšířenou působností na úsecích státní správy. Magistrát zabezpečuje samostatnou působnost, a to na území města (26 městských částí) a rozšířenou působnost, pod jejíž územní rozsah spadá území okresu Olomouc (města Olomouc a Velká Bystřice, 76 obcí a vojenský újezd Libavá).

3.1 Organizační struktura magistrátu

V čele magistrátu stojí primátor, který je nadřízený náměstkům a tajemníkovi. Všichni uvedení mají v kompetenci celkem 19 odborů.

Magistrát města Olomouce tvoří ucelenou organizační strukturu – viz Příloha P I.

3.2 Odbor koncepce a rozvoje

Odbor koncepce a rozvoje – OKR (dříve útvar koncepce a rozvoje stavebního odboru a nástupce útvaru hlavního architekta) je úřadem územního plánování nejen pro město Olomouc, ale pro celé území obce s rozšířenou působností. OKR je také garantem zabezpečení dlouhodobých cílů a záměrů územního plánování v běžné praxi při projednávání jednotlivých investičních akcí a záměrů investorů a vlastníků pozemků. Vlastník a investor má především znát perspektivu svého investičního záměru a perspektivu využití svého pozemku. To se týká jak procesu výstavby (přípravná fáze výstavby je formulace a příprava záměru), tak prodeje či koupě pozemku. Informace o poloze pozemku z hlediska funkčního využití ploch a regulačních prvků, o širších souvislostech a dlouhodobých cílech územního plánu (např. budování dopravního skeletu města, hlavních sběračů inženýrských sítí, prvků územního systému ekologické stability – biokoridory, biocentra) získá investor a vlastník právě na OKR. Územní plány jsou z pohledu občana obecně závazný dokument, vycházející ze stavebního zákona.

Územní plán řeší organizaci zastavěného i nezastavěného území do jednotlivých zón dle velikosti a povahy sídelního útvaru, se vstupem organizace dopravy, s potřebami sítí technické infrastruktury a se zajištěným Územním systémem ekologické stability (ÚSES). Území se člení na zóny obytné, pro průmysl a skladování, pro sport a rekreaci, smíšené

zóny, plochy pro výrobu, plochy zeleně, zemědělsky obdělávané půdy, lesní pozemky a další. V územním plánu jsou rovněž zaznačeny plochy pro dopravu a plochy a stavby technického vybavení.

Odbor koncepce a rozvoje jako celek zajišťuje v samostatné působnosti na území statutárního města Olomouc činnosti vyplývající ze zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), a to:

- zastupuje statutární město Olomouc jako účastníka územních řízení a sloučených územních a stavebních řízení jako obec, na jejímž území má být požadovaný záměr uskutečněn,
- zajišťuje přípravu podkladů pro uplatňování námitek proti návrhu zásad územního rozvoje a předkládá je Radě města Olomouce (RMO),
- zajišťuje přípravu podkladů pro uplatňování připomínek k územnímu plánu sousední obce a předkládá je RMO,
- zajišťuje organizaci a přípravu podkladů pro jednání Rady obcí pro udržitelný rozvoj území, bude-li zřízena.

Odbor koncepce a rozvoje jako celek zajišťuje výkon přenesené působnosti na území obce s rozšířenou působností ve věcech územního plánování, a to jako úřad územního plánování

- dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
- pořizuje územní plán a regulační plány pro území Statutárního města Olomouce (Smol) a rovněž pořizuje změny platného územního plánu a platných regulačních plánů,
- zajišťuje zpracování zprávy o uplatňování územního plánu a její předložení zastupitelstvu pro správní území SmOl,
- pořizuje územně plánovací podklady a zajišťuje jejich průběžnou aktualizaci, a to územně analytické podklady pro celé území s obce s rozšířenou působností včetně správního území SmOl a územní studie pro správní území SmOl,
- je dotčeným orgánem v územním řízení z hlediska uplatňování záměrů územního plánování (vydává vyjádření formou interního sdělení k územním řízením vedeným stavebním úřadem MmOl),
- je dotčeným orgánem v řízení podle zvláštního právního předpisu, v němž se rozhoduje o změnách v území,

- podává návrh na vložení dat do evidence územně plánovací činnosti,
- poskytuje územně plánovací informaci,
- vede evidenci o vydaných územně plánovacích informacích, sleduje zda nedošlo ke změně podmínek, za kterých byly vydány, včetně sdělení žadateli v případě, že k takové změně došlo
- jako úřad územního plánování spolupracuje na zadání a pořizování územně plánovacích podkladů, které pořizuje jiná složka Magistrátu města Olomouce, jiný orgán státní správy nebo správce technické infrastruktury.

OKR se člení na 6 oddělení: oddělení územního plánování a architektury, oddělení koncepce dopravy, oddělení koncepce zeleně a rekreace, oddělení památkové péče, oddělení technické infrastruktury a oddělení hospodářského rozvoje. [7]

3.2.1 Oddělení koncepce zeleně a rekreace

Oddělení zajišťuje v samostatné působnosti:

- zajišťuje zpracování odborných technických podkladů (studií a projektů) v oblasti zeleně, rekreace, sportu a protipovodňových opatření využitelných pro žádosti o dotace, plánování investičních prostředků a vlastní realizaci,
- poskytuje součinnost ve svém oboru při činnosti zastupování statutárního města Olomouc jako účastníka územních řízení a sloučených územních a stavebních řízení vedených obecním stavebním úřadem a speciálními stavebními úřady dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, při přípravě podkladů pro uplatňování námitek proti návrhu zásad územního rozvoje a při přípravě podkladů pro uplatňování připomínek k územnímu plánu sousední obce,
- vyjadřuje se k připravovaným stavbám z hlediska tvorby veřejného prostranství, ochrany zeleně, sportu a rekreace, koncepce protipovodňových opatření a dalších odvětvových územně plánovacích podkladů,
- ve svém oboru tvorby veřejného prostranství a ochrany zeleně, sportu a rekreace a protipovodňové ochrany poskytuje poradenskou a konzultační činnost pro odborné komise RMO, stavební úřad, komise městských částí, pro občany, složky MmOl, stavebníky a projektanty dle platné územně plánovací dokumentace, územně plánovacích podkladů a dlouhodobých koncepcí města,
- zajišťuje vypracování dlouhodobých koncepcí rozvoje města ve svém odvětví

- připravuje materiály pro ZMO a RMO týkající se rozvojových záměrů v oblasti obnovy a tvorby veřejného prostranství, zeleně, rekreace a sportu a protipovodňových opatření na území města,
- podílí se na přípravě projektů pro zajišťování finančních zdrojů z dotačních programů ČR a EU na obnovu veřejného prostranství, zeleně, sportu a rekreace ve městě a krajině,
- podílí se na přípravě podkladů pro oddělení hospodářského rozvoje a spolupracuje s tímto oddělením při tvorbě rozvojových programů města, přípravě podkladů a projektů pro evropské fondy, při přípravě výstav, veletrhů a marketingových materiálů, přípravě rozvojových lokalit a při dalších činnostech, které tuto spolupráci vyžadují,
- spolupracuje s odborem evropských projektů na přípravě projektových dokumentací pro evropské fondy,
- spolupracuje na tvorbě investičního plánu města, zejména z hlediska naplňování cílů v oblasti obnovy a ochrany zeleně, rekreace a sportu,
- poskytuje součinnost správci toku (Povodí Moravy a.s.) při přípravě a realizaci protipovodňových opatření koncepčního charakteru,
- spolupracuje s odborem životního prostředí a poskytuje mu součinnost při obnově a údržbě zeleně.

Oddělení zajišťuje v přenesené působnosti:

- poskytuje součinnost ve svém oboru při pořizování územního plánu a regulačních plánů, při pořizování změn a úprav územně plánovací dokumentace, při zajišťování zpracování zprávy o uplatňování územního plánu a jejího předložení zastupitelstvu pro správní území SmOl a při pořizování územně plánovacích podkladů a jejich průběžné aktualizaci, a to územně analytických podkladů pro celé území obce s rozšířenou působností včetně správního území SmOl a územní studie pro správní území SmOl,
- dále poskytuje součinnost ve svém oboru při vydávání vyjádření formou interního sdělení k územním řízením vedeným stavebním úřadem MmOl z hlediska uplatňování záměrů územního plánování, při vydávání závazného stanoviska v řízení podle zvláštního právního předpisu, ve němž se rozhoduje o změnách v území a poskytování územně plánovacích informací,

- rovněž poskytuje součinnost ve svém oboru při podávání návrhu na vložení dat do evidence územně plánovací činnosti,
- je garantem za odbor koncepce a rozvoje při pořizování územně plánovacích podkladů ve svém oboru. [8]

3.3 Odbor životního prostředí

Odbor životního prostředí (OŽP) stejně jako OKR vykonává státní správu i samosprávu u jednotlivých oddělení dle jejich konkrétního zaměření. OŽP se při výkonu státní správy a samosprávy řídí zákony o ochraně přírody a krajiny, o ovzduší, o odpadech, o zemědělském půdním fondu a lesním půdním fondu.

Vzhledem k rozsáhlosti úkolů prováděných jednotlivými odděleními a šíři množství zákonů v mnoha oblastech nelze v rámci této práce věnovat pozornost podrobně všem oddělením.

Za nezbytné pro samotný výstup práce je považován podrobný popis náplně práce oddělení péče o zeleň jako samosprávného orgánu a dále vybraný popis práce oddělení péče o krajinu a zemědělství, jakožto zástupce státní správy. [9]

3.3.1 Oddělení péče o zeleň

Zajišťuje v samostatné působnosti:

- komplexní správu nad údržbou městské zeleně zařazené do údržby prostřednictvím Technických služeb města Olomouce, a. s. (TSMO) a výstavnické organizace Výstaviště Flora Olomouc a. s. (VFO), včetně přebírání provedených prací a kontroly jejich fakturace,
- zastupování vlastníka (statutární město Olomouc) ve věcech týkajících se záležitostí městské zeleně,
- zpracování rozpočtu pro údržbu městské zeleně zařazené do údržby (ve spolupráci s TSMO a VFO) – týká se ploch zařazených do údržby,
- převjímkou sadových úprav na městských pozemcích v rámci kolaudačního řízení,
- koordinaci zásahů do městské zeleně zařazené do údržby s ohledem na výši finančního rozpočtu,
- shromažďování a zpracování podkladů pro pasport městské zeleně zařazené

do údržby (součinnost při pořizování a klasifikaci údajů k digitální evidenci majetku města),

- vedení a průběžné doplňování řádné evidence ploch městské zeleně zařazené do údržby, včetně mapových podkladů v součinnosti s TSMO,
- vyřizování stížností a podnětů občanů a komisí městských částí na úseku městské zeleně,
- zabezpečování podkladů a stanovisek pro orgán státní správy v ochraně přírody (kácení, náhradní výsadby),
- úzkou spoluprací s odborem koncepce a rozvoje a orgánem ochrany přírody a krajiny při vydávání stanovisek k územně plánovací dokumentaci a stavebnímu řízení,
- vytypování a přípravu ploch pro náhradní výsadbu a realizaci sadových úprav,
- přípravu a objednávky realizace sadových úprav na městských pozemcích prostřednictvím odborných zahradnických firem včetně přejímky a zajištění údržby,
- spoluprací při koncepčním řešení městské zeleně,
- zastupuje obec dle § 71 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny jako zástupce vlastníka. Vydává stanovisko k umístování reklamních ploch a inforů (reklamních sdělení, reklamních šipek a informačních směrovek) a dále k umístěním sezónních restauračních předzahrádek na městské zeleni pro odbor majetkoprávní a stavební,
- poté, kdy Rada města Olomouce schválí umístění konkrétní sezónní restaurační předzahrádka, uzavření dohody s žadatelem o užívání plochy městské zeleně zabrané touto předzahrádkou,
- povoluje formou dohody užívání veřejného prostranství na plochách městské zeleně zařazené do údržby (zábory, rozkopávky, reklamní tabule pouze typu „A“ do 0,60 m² reklamní plochy, prodejní stánky apod.) v souladu s obecně závaznou vyhláškou města Olomouce č. 7/2003 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství a veškerou agendu s tím spojenou ve spoluprací s právníkem OŽP, včetně předávání a přebírání ploch městské zeleně po ukončeném užívání. [10]

3.3.2 Oddělení péče o krajinu a zemědělství

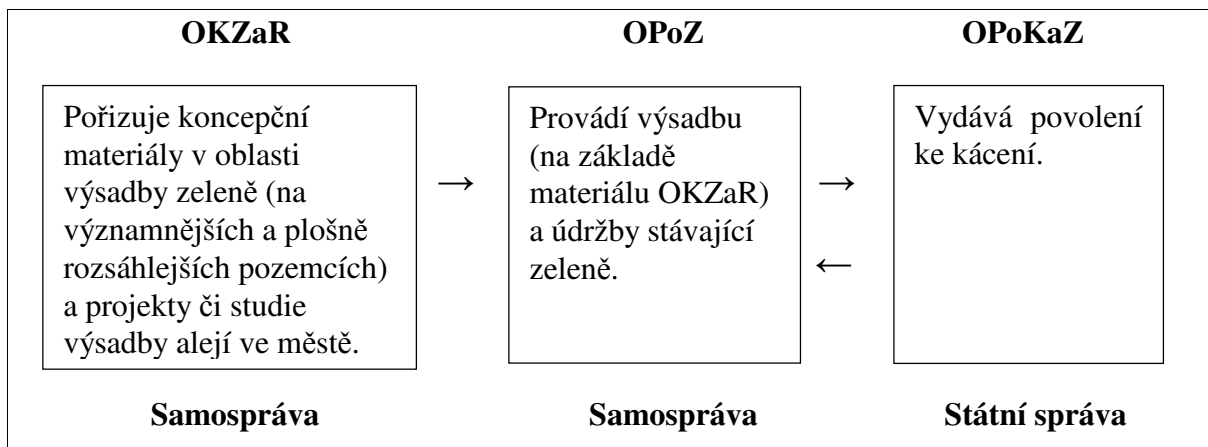
Na úseku **státní správy** zajišťuje oddělení péče o krajinu a zemědělství mimo jiné i dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

- vydávání povolení ke kácení dřevin s výjimkou území národních parků, oprávnění k omezení nebo zákazu kácení dřevin,
- ukládání náhradní výsadbu a vede přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě.

[11]

3.4 Spolupráce mezi odděleními

V oblasti městské zeleně probíhá spolupráce oddělení koncepce zeleně a rekreace (OKZaR), oddělení péče o zeleň (OPoZ) a oddělení péče o krajinu a zemědělství (OPoKaZ) podle následujícího schématu:

Obr. 2. Spolupráce mezi odděleními [8, 10, 11]

4 STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC PŘIPRAVUJE NOVÝ ÚZEMNÍ PLÁN

Jak jsem již uvedla v teoretické části, územní plán je nejdůležitější územně plánovací dokument, který je nezbytný pro další rozvoj každé obce a města. Jeho funkce je jak regulační, tak motivační. To znamená, že vytváří podmínky pro další rozvoj města (bytová výstavba, nové výrobní areály atd.), zároveň ale chrání město před necitlivými zásahy.

Cílem územního plánu je navrhnout vyvážený urbanizovaný sídelní útvar. Smyslem návrhu je navázat na pozitivní prvky přirozeného růstu města, využít nosných podnětů z předchozích územních plánů a respektovat výsledky demografické prognózy velikosti města (počtu obyvatel). Předpokládaný počet obyvatel města Olomouce ke konci návrhového období, tzn. do konce roku 2015, je 112.700 obyvatel. Návrh územního plánu sídelního útvaru Olomouc dává předpoklad k vytvoření bezkolizního funkčně strukturovaného sídelního celku s respektováním historického a zdůrazněním perspektivního postavení města v dimenzi státu, s eliminováním nebo alespoň zmírněním negativních projevů minulého období a nabídkou možností realizace záměrů, které mohou mít pozitivní vliv na dosažení vytčených cílů.

Cílem územního plánu je vytváření podmínek a předpokladů pro udržitelný rozvoj území a pro ochranu a rozvoj hodnot území, včetně ochrany urbanistického a architektonického dědictví. Tomuto cíli jsou podřízeny podmínky využití území, jehož dopady zpravidla přesují rámec života jedné i více generací. Pro zajištění kontinuity rozvoje města je tedy nezbytně nutné předem stanovit jeho dlouhodobé cíle a strategické rozvojové vize, ze kterých bude vycházet zadání územního plánu.

Hlavním cílem vzniku nového územního plánu bude vytvořit podmínky pro posílení identity Olomouce jako moderního a dynamicky se rozvíjejícího se univerzitního města s tisíciletou historií a bohatou kulturní tradicí, které je atraktivním místem pro turisty, obchodníky, podnikatele i pro jeho obyvatele.

Město se bude nadále rozvíjet jako kompaktní sídelní útvar se svým mimořádně hodnotným historickým jádrem a se zachováním hodnotných charakteristických znaků okrajových částí i přidružených bývalých obcí, dnes městských částí. Současně budou jako rovnocenné respektovány a rozvíjeny významné prvky přírodních systémů, tj. zeleně a vodních prvků v harmonickém vztahu města k okolní krajině.

Pozornost je třeba soustředit na revitalizaci městských částí postižených útlumem hospodářských nebo společenských aktivit a regeneraci problémových území města. Zároveň chce vedení města posílit roli města jako územního centra umístěného ve strategické poloze na křižovatce významných vnitrostátních i mezistátních dopravních tahů. Důraz přitom budeme klást na eliminaci negativních důsledků automobilové dopravy na životní prostředí, zejména hlukové zátěže a znečištění ovzduší a na bezpečnost obyvatel města.

Letos v září odstartovalo město Olomouc dlouhý a důležitý proces, na jehož konci bude dokument, který bude po svém schválení utvářet podobu města na příštích nejméně 15 let. Do přípravy nového územního plánu proto chce radnice zapojit co nejvíce obyvatel města.

Stávající územní plán schválilo ZMO v roce 1998 a od té doby byl změněn přibližně 150-ti dílčími změnami. Plán byl tehdy připravován už od roku 1994 a jeho hlavním cílem bylo reagovat na změněnou společenskou situaci po roce 1989 a její územní dopady. Ty souvisely především s odchodem sovětské armády a redislokací Armády České republiky, se změnou majetkoprávních vztahů, restrukturalizací podniků či nárůstem soukromé podnikatelské sféry. Ačkoli měl původně územní plán platit až do roku 2015, již delší dobu se ukazuje, že je v mnoha ohledech překonaný.

Nový plán, který musí město pořídit také kvůli změně stavebního zákona, který nabyl účinnosti 1. 1. 2007 a omezil platnost některých územních plánů, a to k datu 31. 12. 2011 (3. 6. 2008 nabyla účinnosti novela stavebního zákona, která prodlužuje platnost uvedených územních plánů k 31. 12. 2015.), by měl být flexibilnější a neměl by jen mapovat současný stav, ale pokud možno předběhnout možný vývoj města v nejbližších letech. Nový územní plán by měl být schválen do konce roku 2011.

Obecné požadavky na to, jak by měl územní plán vypadat, zpracoval OKR do tzv. zadání. Znění tohoto zadání charakterizuje v obecné rovině cíle a požadavky na územní plán obce. Vytvoří podmínky pro revitalizaci nevyužívaných a zanedbaných areálů (brownfields) a pro jejich zapojení do polyfunkční struktury města. Požadavky jsou sice formulovány v obecné rovině, přesto mohou napovědět, kterým směrem se chce město rozvíjet.

Zároveň musí být však jasné, ve kterých svých částech se může město rozvíjet. V územním plánu by měly být stanoveny podmínky pro ochranu a rozvoj urbanistické struktury a hodnotných prvků urbanistické kompozice.

Zpracovatelé územního plánu musí také zajistit ochranu prvků a jevů podléhajících památkové ochraně (Městská památková rezervace, světové kulturní dědictví UNESCO, národní kulturní památky, nemovité kulturní památky). Velmi citlivě je třeba přistupovat zejména k architektonicky a historicky významným areálům, hodnotným průmyslovým a technickým areálům, památkám místního významu, stavebním dominantám a významným vyhlídkovým bodům. Zde bude důležitý názor odborníků z řad architektů.

Jedním z nejožehavějších problémů, kterými se budou zpracovatelé územního plánu zabývat, bude doprava. Vnější dopravní napojení města je s ohledem na jeho vnitrozemskou polohu jako vynikající. Prioritou je ale řešení vnitřní dopravy. To bude spočívat zejména v omezení tranzitní dopravy a omezení nutnosti příjezdu individuální dopravy do historického centra města. S tím souvisí využívání hromadné dopravy a nabídka možnosti parkování. Cílem není přizpůsobování města nárůstu automobilové dopravy, ale systematická podpora dopravy „přátelské“ k životnímu prostředí (hromadná doprava osob, pěší a cyklistická doprava). V zadání územního plánu se také objevuje požadavek na řešení toho, jak vést významné dopravní tahy mimo obytná území a jak u těch stávajících obytných území řešit jejich ochranu před nepříznivými vlivy (protihlukové stěny, valy, pásy izolační zeleně apod.). Další podstatnou problematikou je řešení statické dopravy (parkování) ve městě, ať už ve vztahu k obytným územím (parkování obyvatel) nebo ve vztahu k zásobování a logistice (odstavování nákladních vozidel). Jedním z cílů je mimo jiné minimalizovat a optimalizovat vjezdy nákladních vozidel do centra města, a to včetně zásobování, což vyžaduje vytvoření vhodných ploch pro odstavování nákladních vozidel na okraji města.

V konceptu územního plánu budou důležitým tématem také cyklistické trasy, které by měly především respektovat a doplňovat trasy s nadregionálním a mezinárodním významem.

Historické parky kolem jádra města jsou cenným dědictvím, na které nový územní plán hodlá navázat a propojit je se zelení podél vodních toků. Tato území by se měla stát místem každodenní rekreace a trávení volného času obyvatel Olomouce. Rozvoj příměstské rekreace bude podporován nejen v oblasti Svatého Kopečka, ale i v nových sportovně-rekreačních zónách.

V krajině by mělo být podpořeno i nezemědělské využití půdy s ohledem na rozvoj rekreace. Zvýšená pozornost bude také věnována ekologickým funkcím, např. zadržování vody v krajině.

Vedení města se rozhodlo, že dá obyvatelům Olomouce při vzniku územního plánu co největší prostor. Celý proces zpracování tohoto strategického dokumentu budou mít zástupci široké veřejnosti, zájmových skupin a odborných organizací příležitost sledovat a připomínkovat, a to v rozsahu mnohem širším, než samosprávám ukládá zákon.

K návrhu zadání je možné podávat připomínky, a to do 31. 12. 2008. [12]

4.1 Průběh přípravy územního plánu

Po pořízení územně plánovacích podkladů (územně analytické podklady, analýza ploch bydlení, analýza ploch výroby, analýza specifických ploch – občanská vybavenost a veřejná prostranství, analýza hodnot v území, krajinná analýza nezastavěného území, analýza prostorové struktury města) dokončuje odbor koncepce a rozvoje v současné době návrh zadání nového územního plánu, který bude během podzimu projednáván s veřejností a dotčenými orgány státní správy. Návrh zadání obecně popisuje zásadní body řešení, nezabývá se jednotlivými lokalitami.

Po schválení zadání zastupitelstvem bude vybrán zpracovatel územního plánu a v průběhu roku 2009 zpracován koncept dokumentu v několika variantách, který bude dokončený na jaře 2010. Do podzimu roku 2010 by pak měl být koncept projednán s veřejností a dotčenými orgány státní správy a následně předložen k projednání zastupitelstvem. V této fázi bude možné vyjadřovat se k návrhu řešení jednotlivých lokalit.

V roce 2011 bude následovat zpracování návrhu nového územního plánu, jeho projednání a vydání zastupitelstvem. [12]

4.2 Globální cíle rozvoje města

- Posílení významu města Olomouce jako centra střední Moravy a jeho postavení v rámci České republiky i v mezinárodním měřítku.
- Zvýšení přitažlivosti města jako místa atraktivního pro nové obyvatele.
- Vytváření podmínek pro rozvoj vzdělanosti, kulturního, sportovního a společenského vyžití obyvatel mikroregionu.

- Vytvoření kvalitních životních podmínek pro jeho obyvatele, na nichž jediných lze stavět budoucnost města, zejména jeho ekonomickou prosperitu a všestranný kulturní a společenský rozkvět.
- Vytvoření územních podmínek pro stimulaci „znalostní ekonomiky“ a podporu odborného a vysokého školství s cílem čelit nedostatku pracovní síly s technickým vzděláním a „odlivu mozků“ do jiných regionů.
- Vytvoření územních podmínek pro kvalitní bydlení v prostředí umožňujícím každodenní rekreaci a relaxaci obyvatel, podmínky pro kulturní a společenský život obyvatel a pro zajištění dostupnosti veřejné infrastruktury, zejména občanské vybavenosti a hodnotného zázemí krátkodobé rekreace.
- Důraz na posílení městotvorné funkce koridorů řek Moravy a Bystřice a využití jejich přírodního a rekreačního potenciálu pro každodenní život obyvatel města. Tyto funkce bude sledovat i budování protipovodňové ochrany města.
- Podpora hospodářského růstu a konkurenceschopnosti založené na místní tradici a potenciálu pracovní síly.
- Zlepšování technické infrastruktury pro hospodářský rozvoj a kvalitu života.
- Vytvoření podmínek pro stabilizaci a rozvoj podnikatelských zón a technologických parků. [12]

5 ZÁKLADNÍ ZÁSADY USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

Závazná část územního plánu je vyhlášena Obecně závaznou vyhláškou č. 7/2006 Statutárního města Olomouce, kterou schválilo Zastupitelstvo města Olomouce dne 11. 12. 2006.

Obecně závazná vyhláška v závazné části obsahuje základní zásady uspořádání území (pro území zastavitelné a nezastavitelné), základní zásady řešení dopravy, technické infrastruktury, limity využití území vyplývající z právních předpisů a rozhodnutí orgánů státní správy, limity využití území vyplývající z řešení územního plánu, vymezení veřejně prospěšných staveb a ploch pro veřejně prospěšné stavby, pro které lze pozemky, stavby a práva k nim vyvlastnit a pro provedení asanací nebo asanačních úprav. [13]

5.1 Hlavní směry územního rozvoje

Centrální prostor – ochrana městské památkové rezervace jako jedinečného urbanistického celku se zhodnocením dosud opomíjených stavebních fondů jako společenského, kulturního a obchodního centra s neopominutelnou úlohou bydlení; v širším prostoru naplnění dlouhodobých koncepcí v urbanisticky atraktivních lokalitách v bezprostřední blízkosti historického jádra a na jeho spojnici k dopravnímu uzlu (nádraží, autobusové nádraží). Tyto šance se otevřely a současně začaly být pocíťovány jako naléhavé po založení a dokončení nové městské osy v donedávna nepřístupných nebo nevhodně využívaných prostorech.

Sever – dominanta přírodního prostředí podtrhující význam a postavení CHKO Litovelské Pomoraví, s vytvářením podmínek pro rozvoj extenzivní rekreace v krajině.

Západ – bydlení i rozvoj komerčních obslužných funkcí s vazbou na nové dopravní systémy v západní části města, se zachováním zeleného horizontu pro potvrzení a rozvoj sportovně rekreačních funkcí v území.

Jih – převažující rozvoj bydlení – postupné i přesahující za horizont návrhového období, naplňování zejména dlouhodobě připravovaných záměrů, rozvoj komerčních obslužných funkcí ve vazbě na nové komunikační systémy, postupný, i přesahující horizont návrhového období, rozvoj sportovně rekreačních a oddechových aktivit, korespondujících se záměrem posílení a protažení zelené kostry podél Moravy co nejbližší k jádru města.

Východ – dominantní plochy výroby a služeb a rozvojové lokality armády, ale s potvrzením a stabilizací obytné a smíšené struktury kolem jader původních obcí.

Prostor Sv. Kopečka, Lošova a Radíkova, Droždína – významný prostor rekreačního zázemí města s přiměřeným rozvojem obytné funkce, s potvrzením zeleného horizontu s dominantní pozicí komplexu poutního chrámu. [13]

5.2 Regulační plán Statutárního města Olomouce

Statutární město Olomouc má 2 regulační plány, které jsou zabezpečeny veřejnou vyhláškou. Regulačním plánem se upravuje městská památková rezervace a dále sídliště Povel Čtvrtky.

5.2.1 Městská památková rezervace Olomouc

Regulační plán městské památkové rezervace (MPR) schválilo na svém zasedání ZMO dne 26. 9. 2002 a usneslo se vydat obecně závaznou vyhlášku č. 4/2002 Statutárního města Olomouce, kterou se vyhlašuje závazná část regulačního plánu městské památkové rezervace Olomouc.

Regulační zásady slouží k cílovému usměrňování stavebních a ostatních činností v řešeném území tak, aby zůstala zachována původní historická prostorová struktura, půdorys a obraz památkově chráněného území v jeho plném rozsahu.

Účelem regulačních zásad je dále zachování, obnovení a vhodné využití všech památkově chráněných objektů v souladu s požadavky památkové péče. Pomocí regulačních zásad by mělo být zachováno bydlení v MPR a měly by být omezeny nebo vyloučeny činnosti a provozy, které nejsou s centrální městskou a památkovou funkcí MPR a jejího ochranného pásma slučitelné (např. rušivá výroba, sklady) nebo které mají nepříznivý vliv na kvalitu životního prostředí v tomto území.

Rozsah památkové rezervace je dán hranicí, která vede na severní straně od křižovatky ulic Studentské a Legionářské ulicí Studentskou a Dobrovského, na východní straně třídou Jiřího z Poděbrad, na jižní straně sleduje linii tereziánského opevnění, překračuje rameno řeky Moravy (Mlýnský potok) a pokračuje Aksamitovou ulicí a na západní straně probíhá třídou Svobody a Legionářskou ulicí zpět ke křižovatce s ulicí Studentskou. Je-li hranice

MPR vedena ulicemi a vozovkami, zahrnuje vždy celý prostor nebo plochu těchto komunikací. [14]

5.2.2 Sídliště Povel Čtvrtky

Zastupitelstvo města Olomouce se na svém zasedání dne 21. 6. 2005 usneslo vydat Obecně závaznou vyhlášku č. 5/2005 Statutárního města Olomouce, kterou se vyhláší závazná část regulačního plánu „Sídliště Povel Čtvrtky“.

Obecně závazná vyhláška stanoví zejména zásady urbanistické koncepce rozvoje řešeného území, regulační prvky plošného a prostorového uspořádání, vymezení stavebních pozemků, jejich využití, umístění staveb, ukazatele využití území, zásady řešení dopravy, technické infrastruktury, zásady řešení zeleně, limity využití území vyplývající z právních předpisů, rozhodnutí a stanovení orgánů státní správy, limity využití území vyplývající z řešení regulačního plánu, veřejně prospěšné stavby a plochy pro asanace nebo asanační úpravy. [15]

5.3 Regulativy uspořádání území

Území města je závazně členěno na území zastavitelné a území nezastavitelné.

Současně zastavěné území vymezené v ÚPnSÚ Olomouc je tvořeno plochami skutečně zastavěnými a plochami s nimi funkčně souvisejícími. V současně zastavěném území uvnitř stávajících areálů určených ÚPnSÚ ke změně funkčního využití ve prospěch nezastavitelné funkce lze připustit stavební úpravy, přístavby a nástavby stávajících objektů v rozsahu umožňujícím zachování stávající funkce areálů, jako stavby na dobu dočasnou, maximálně po dobu návrhového období ÚPnSÚ, tj. do roku 2015 za podmínek:

- nedojde k rozšíření vnějších hranic areálu
- jejich existence a provoz nebudou narušovat funkční využití okolních ploch realizovaných v souladu s regulačními podmínkami
- přístavby nebudou svým objemovým řešením převyšovat původní stavby, nástavby nebudou převyšovat nejvyšší stavby v areálu

Zastavitelné území vymezené v ÚPnSÚ Olomouc je tvořeno plochami, které je možné zastavět. Uvnitř zastavitelného území však jsou i plochy funkčně vymezené jako nezastavitelné – např. plochy městské zeleně.

Nezastavitelné území obsahuje plochy nezastavěné a v návrhovém období nezastavitelné, tj. všechny plochy mimo současně zastavěné území města, kde zůstává zachován nebo je navrhován účel využití ve prospěch zeleně, vodních ploch nebo jiných volných ploch nebo pozemky určené k plnění funkcí lesa.

Přípustnost nebo výjimečná přípustnost umístění staveb a způsobu využití území jsou vyjádřeny v regulačních podmínkách. Stavby a způsoby využití území neuvedené v regulačních podmínkách jako přípustné nebo výjimečně přípustné, jsou považovány za nepřípustné. V případech vybraných funkčních typů jsou pro vyloučení pochybností uvedeny rovněž stavby a způsob využití území přímo jako nepřípustné, přičemž tento výčet přímo nepřípustných funkcí není považován za úplný. Obecně platí předchozí pravidlo.

Umísťování staveb a způsob využití území uvedené jako výjimečně přípustné jsou řízeny regulačními podmínkami a musí být posuzovány orgánem územního plánování v jednotlivých případech z hlediska jejich potřeby v ploše vzhledem k jejich počtu, poloze, rozsahu, účelu a vlivu na životní prostředí a ochranu urbanisticko architektonických hodnot území a současně pokud se v dostupném okolním území nenabízí vhodnější alternativní řešení.

Stávající objekty, které se nacházejí ve stavových plochách s odlišnou funkcí a současně pro tyto objekty nebylo účelné, vzhledem k jejich rozsahu, vymezit samostatnou funkční plochu, budou posuzovány dle toho účelu, k jakému byly zkolaudovány a povoleny.

Změny staveb, nástavby a přístavby, v rámci pozemku stavby, budou posuzovány dle regulativů té funkce, ve které je objekt povolen k užívání.

Dočasné stavby - v plochách zastavitelného území lze připustit realizaci dočasných staveb, jež jsou v rozporu s regulačními podmínkami za předpokladu, že:

- jejich umístění bude umožňovat realizaci trvalých staveb na vlastním pozemku i na sousedních pozemcích v souladu s regulačními podmínkami,
- jejich existence a provoz nebudou narušovat funkční využití okolních ploch realizovaných v souladu s regulačními podmínkami,
- jejich objemové a architektonické řešení nebude v rozporu s charakterem okolních ploch.

Doba dočasnosti staveb je přípustná maximálně na dobu návrhového období ÚPnSÚ Olomouc, tj. do roku 2015.

V plochách nezastavitelného území lze připustit dočasné využití existujících objektů a volných ploch pro jinou funkci, jež je v rozporu s regulačními podmínkami, za předpokladu takového využívání, které umožňuje bezodkladné navrácení pozemku k využití v souladu s regulačními podmínkami. [13]

5.3.1 Členění ploch

Pro každou samostatně vymezenou plochu, jak v zastavitelném, tak v nezastavitelném území, je přiřazena funkce, která je dále upřesněna funkčním typem.

Závazně jsou vymezeny:

- hranice zastavitelného území,
- přiřazení funkce k jednotlivým plochám,
- v případě funkce účelových komerčních ploch a areálů i přiřazení jednotlivého funkčního typu k ploše, z důvodů specifického charakteru a plošných nároků těchto funkčních typů,
- obsah funkcí a funkčních typů (tj. přípustnost nebo výjimečná přípustnost umístění staveb a způsob využití pozemků).

5.3.1.1 Území zastavitelné

Součástí území zastavitelného jsou tyto typy městské zeleně: zeleň pro individuální rekreaci a zeleň městská.

- **Zeleň pro individuální rekreaci**

Zeleň pro individuální rekreaci slouží pro individuální rekreaci v zeleni v samostatných lokalitách. Zahrnuje plochy pro individuální rekreaci v souladu se zájmem o ozelenění plochy a začlenění do okolní krajiny. Mimo tyto plochy lze umísťovat pouze zahrádkářské chaty. Její podtypy tvoří *zeleň zahrádkářských osad* a *zeleň chatových osad*.

- **Zeleň městská**

Je záměrně vytvořená náhrada za původní přírodní prostředí. Plochy městské zeleně jsou veřejné plochy a slouží jako zázemí pro odpočinek, rekreaci a další aktivity viz funkční

typy. Plochy městské zeleně chráněné ochranným režimem (ÚSES, chráněná území apod.) podléhají rovněž regulačním podmínkám příslušného ochranného režimu.

Podtypy městské zeleně jsou:

- **Plochy parků a parkových úprav**
- **Zeleň parková v inundaci** – zahrnuje parkově upravené plochy v předpokládané aktivní zóně uvnitř ohrázeného prostoru při vodních tocích s možností rekreačního využití. Veškeré stavby, terénní a vegetační úpravy a způsoby využití území musí být v souladu se zájmem využití ploch pro převedení povodňových vod.
- **Zeleň rekreační** – zahrnuje přírodně krajinářské rekreační areály, hřiště s přírodním povrchem bez stavebních objektů.
- **Zeleň ostatní** – zahrnuje zejména izolační a ochrannou zezeň, liniovou zezeň a uliční stromořadí.
- **Zeleň hřbitovní**

5.3.1.2 Území nezastavitelné

Nezastavitelné území obsahuje plochy mimo současně zastavěné území, kde zůstává zachován nebo je navrhován účel využití ve prospěch zeleně, vodních ploch nebo jiných volných ploch a rovněž takové plochy uvnitř současně zastavěného území.

V plochách všech funkčních typů území nezastavitelného jsou přípustné podzemní liniové stavby technické infrastruktury (inženýrské sítě jako vodovod, kanalizace, plynovod, horkovod, parovod, kabelové elektrorozvody, telekomunikační kabely, ...).

Součástí území nezastavitelného jsou tyto typy městské zeleně: zezeň krajinná a zezeň městská.

- **Zeleň krajinná**

Je určena pro zachování a obnovu krajinných hodnot území. Plochy krajinné zeleně jsou veřejně přístupné. Plochy krajinné zeleně všeobecné i rekreační chráněné ochranným režimem (ÚSES, chráněná území apod.) podléhají rovněž regulačním podmínkám příslušného ochranného režimu.

Jejími podtypy jsou:

- **Zeleň krajinná všeobecná** – rozvoj těchto ploch je řízen především přírodními procesy. Plošné regulace jsou tedy cíleny na ochranu přírodních procesů v krajině.
- **Zeleň krajinná rekreační** – jsou to souvislé plochy zeleně ve volné krajině sloužící ve zvýšené míře oddechu, rekreaci, pobytu v přírodě. Tomuto cíli je podřízeno i vybavení ploch stavebními objekty.
- **Zeleň krajinná sportovně-rekreační** – tvoří souvislé plochy zeleně ve volné krajině sloužící ve zvýšené míře sportu a rekreaci v přírodě.
- **Zelený horizont s památkovou ochranou** – zelený horizont, který je součástí krajinné historické kompozice mezi národní kulturní památkou Klášterní Hradisko a poutním chrámem Navštívení Panny Marie na Sv. Kopečku, slouží pro rekreaci ve volné krajině a obsahuje veřejně přístupné plochy sloužící pro zachování a obnovu přírodních a krajinných hodnot, plochy krajinné zeleně chráněné limitem ÚSES. Přípustná je individuální rekreace, při které nesmí docházet k narušování charakteru zóny zeleného horizontu.

- **Zeleň městská**

Je záměrně vytvořená náhrada za původní přírodní prostředí. Plochy městské zeleně jsou veřejné plochy a slouží jako zázemí pro odpočinek, rekreaci a další aktivity viz funkční typy. Plochy městské zeleně chráněné ochranným režimem (ÚSES, chráněná území apod.) podléhají rovněž regulačním podmínkám příslušného ochranného režimu.

Podtypy městské zeleně v zastavitelném území jsou:

- **Plochy parků a parkových úprav**
- **Zeleň parková v inundaci** – zahrnuje parkově upravené plochy v předpokládané aktivní zóně uvnitř ohrázeného prostoru při vodních tocích s možností rekreačního využití. Veškeré stavby, terénní a vegetační úpravy a způsoby využití území musí být v souladu se zájmem využití ploch pro převedení povodňových vod .

- *Zeleň rekreační* – zahrnuje přírodně krajinářské rekreační areály, hřiště s přírodním povrchem bez stavebních objektů.
- *Zeleň ostatní* – zahrnuje zejména izolační a ochrannou zeleň, liniovou zeleň a uliční stromořadí.
- *Zeleň hřbitovní* [13]

Toto jsou striktně plochy městské zeleně, kde významný podíl má zeleň. Ovšem zeleň jako taková se promítá do všech ploch, ale v takovém měřítku, které není možné územním plánem podchytit – např. všechny plochy pro bydlení, smíšené plochy, sportovní a rekreační areály, jiné komplexy se specifickou náplní, obsahují zeleň jako nezbytnou součást kultivovaně upraveného území. Takové konkrétní plochy zeleně jsou řešeny v regulačních plánech.

Tyto plochy jsou územním plánem hájené pro funkci zeleně a byly schváleny na základě koncepce zeleně.

6 KONCEPCE ZELENĚ

Koncepce zeleně je promítnuta do územního plánu města právě v podobě výše jmenovaných funkčních ploch jak pro území zastavitelné, tak pro území nezastavitelné.

6.1 Úvod do problematiky

Při tvorbě zástavby je snahou zajistit v řešeném území určitý podíl nezastavěných zelených ploch a linií vhodných pro výsadbu kvalitní zeleně, která je nezbytná pro příjemný a přirozený život obyvatel. Navozuje pocit blízkosti s přírodou a zajišťuje funkčnost zdravého prostředí.

Komplexní koncepce zeleně zapracovaná do současně platného územního plánu města Olomouce je tvořena systémem čtyř vzájemně provázaných typů skladebních prvků: rozvojové osy, rozvojové uzly, zelené klíny a zelené horizonty.

6.1.1 Zelené klíny

Podél toků řek Moravy a Bystřičky pronikají do blízkosti sídel souvislé zelené plochy v podobě tzv. zelených klínů, které umožňují co nejbližší styk obyvatel s přírodními společenstvy a zároveň jsou východiskem pro rekreační aktivity v širokém okolí (klín Černovírského lesa, Hejčínských luk, jižní klín Moravy, niva řeky Bystřičky).

6.1.2 Zelené horizonty

Zelené horizonty vymezují pohledově exponované lokality na vyvýšených místech, většinou na hranicích města (obcí). Jejich samotná existence a především princip nezastavitelnosti těchto ploch s množstvím zeleně navozuje v lidech pocit blízké přírody a stejně jako zelené klíny vybízejí k rekreačním aktivitám obyvatel města.

6.1.3 Rozvojové osy zeleně

Rozvojové osy zeleně dotváří prostorově a funkčně spojitý systém, budovaný vzájemnými vazbami jednotlivých ploch. Soustava rozvojových os se opírá o významné (zpravidla historicky vyvinuté) vegetační objekty jednotlivých městských čtvrtí, které navazují na krajinné struktury v širším zájmovém území města.

Prostorová souvislost města s vegetačními útvary v okolní krajině je mimořádně významná. Jedná se přitom nejen o ochranu genofondu krajiny nebo o jeho migraci (jako v případě ÚSES), ale spíše o fungování organismu města v širších krajinných souvislostech, odstraňování bariér pro průchodnost území a o využitelnost pro rekreaci, pobyt a pohyb lidí v co nejkvalitnějším krajinném prostředí.

6.1.4 Rozvojové uzly

Posledním typem spoluvytvářejícím komplexní koncepci zeleně jsou rozvojové uzly. Takto označené lokality představují polyfunkční a zpravidla intenzivně zastavěná území, v nichž více než jinde hrají významnou prostorotvornou roli vegetační prvky. Plochy vegetačních objektů jsou zahrnovány do různých typů zeleně v závislosti na historickém, urbanistickém a technickém charakteru území. Zpravidla zde dochází k prolínání různých typů vegetačních objektů.

Nezbytnou součástí města dotvářející jeho kultivovanou podobu a současně nezastupitelnou složkou městské zeleně jsou aleje. **Aleje** jsou liniovým vegetačním prvkem, který plní důležitou funkci ve všech čtyřech výše jmenovaných skladebných prvcích koncepce zeleně Územního plánu sídelního útvaru Olomouc. Jejich **nejvýznamnější úlohu je nutno zvýraznit ve skupině rozvojových os, ve které vytváří tolik cenné propojení plošných vegetačních prvků a naplňují tak celkový smysl koncepce zeleně.**

Průběžné dotváření a obnova uceleného systému stromořadí ve městě zejména v souvislosti se špatným zdravotním stavem a stářím stromů je zcela nezbytná. V případě opomenutí přípravy náhradní výsadby s dostatečným předstihem (před dožitím stávající aleje) vznikají prázdné prostory, na nichž je navrácení funkčnosti zeleně procesem velmi zdoluhavým a často vlivem nových zájmů v území je znemožněna obnova výsadby zcela. Následně dochází k rozpadu celistvosti systému zeleně a nápravná opatření či nové varianty řešení jsou velmi nákladné, náročné a ve většině případů nejsou tak hodnotné a plně funkční jako řešení původní (např. aleje podél užívaných pěších tras atd.).

6.2 Naplňování koncepce zeleně

Od roku 1997 se agendou nezbytnou pro obnovu alejí a zelených ploch ve městě částečně zabývá oddělení koncepce zeleně a rekreace (OKZaR). Hlavní pozornost OKZaR soustředí především na významnější lokality (městský parter, městské třídy, rozvojové osy a uzly), které spoluvytváří systém koncepce zeleně a rekreace. Současně eviduje všechny požadavky týkající se výsadby alejí. Zpracování konkrétních výstupů (dokumentací řešících obnovu) provádí především na základě podnětů RMO, odboru životního prostředí, komisí městských částí a vlastního uvážení.

V letech 1970-1990 byla výsadba alejových stromů ve městě značně utlumena, nebo neprobíhala prakticky vůbec, o čemž svědčí minimální počet stejně starých dřevin. Následně se přistoupilo k výsadbě alejí plošně a byly vybírány lokality především na základě žádostí obyvatel města a odboru životního prostředí.

V současné době je snaha OKZaR postupně doplňovat hlavní alejové linie ve městě.

Zpracování dokumentací nezbytných k obnově stromořadí je potřebné nejen z pohledu zpříjemňování a kultivování prostředí města, naplňování koncepce zeleně a rekreace, ale i z důvodu výsadby stromů jako kompenzačního opatření v případě za povolená kácení dřevin dle § 9 zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, kdy jsou městu, jakožto žadateli o kácení, orgánem ochrany přírody a krajiny (státní správou) ukládány náhradní výsadby. Z tohoto důvodu je nezbytná spolupráce OKR s odborem životního prostředí.

Je snahou OKR jakožto zástupce města, které účastníkem řízení (v souladu se stavebním zákonem), uplatňovat výsadbu a obnovu zeleně na celém území města, a to i za předpokladu, že město není vlastníkem uvedeného pozemku. Tato snaha je uskutečňována prostřednictvím vyjádření zasílaných stavebnímu odboru, oddělení územně správnímu v rámci územních řízení. Obecně je vždy požadováno dopracování sadových úprav obsahující výsadbu kvalitních dlouhověkových dřevin, které mají být v zájmovém území rovnoměrně rozmístěny, a to s důrazem obzvláště při obvodech jednotlivých areálů a souvisejících rovněž s více využívanými tahy pěších. Na úpravu vnitro-areálů je kladen důraz především týká-li se ploch územním plánem určených k bydlení a občanské vybavenosti.

6.2.1 Zpracování podkladů pro obnovu zeleně

Odbor koncepce a rozvoje zadává zpracování podkladů, a to:

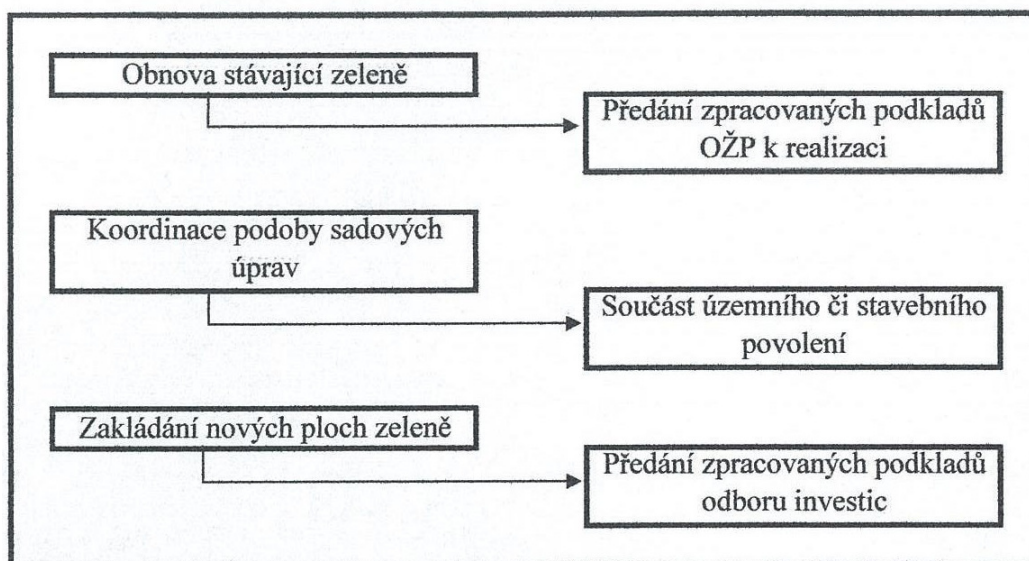
a) pro obnovu již stávající zeleně ve významných lokalitách, a to především na základě podnětů odboru životního prostředí, KMC a obyvatel města Olomouce. Za tímto účelem OKR vede evidenci všech podnětů. Zpracované podklady jsou předávány OŽP k realizaci; jsou především použity pro umístění náhradních výsadeb.

b) pro koordinaci podoby sadových úprav na veřejně přístupných plochách, které jsou součástí záměrů soukromých investorů či města. Výsledná podoba sadových úprav je součástí územního či stavebního povolení. V rámci kolaudace již není zajištěna důsledná kontrola provedené výsadby. V případě následného převodu pozemku do vlastnictví města je předán stav výsadeb ve zrealizované podobě oddělení péče o zeleň.

c) pro zakládání nových ploch zeleně na základě požadavků RMO (např. v rámci akce Park Malého prince apod.). Zpracované podklady jsou předávány odboru investic (ve spolupráci s odborem evropských projektů je snahou na realizaci akcí získat dotační prostředky)

Výsadba SmOl je prováděna pouze na pozemcích v jeho vlastnictví.

V případech a) a b) se dosud jednalo o výsadby na pozemcích ve vlastnictví města – samospráva. V případě b) se jedná o ovlivňování výsadby zeleně v rámci správních řízení – státní správa.

Obr. 3. Zpracování podkladů pro obnovu zeleně [27]

6.2.2 Finanční prostředky na zpracování podkladů pro obnovu zeleně

Každoročně je v rámci rozpočtu OKR nárokována částka na zpracování výše uvedených dokumentací – bod A. Podle přidělených finančních prostředků jsou z evidence přednostně vybírány akutní lokality k řešení. Např. v roce 2008 byly zadány studie obnovy uličního stromořadí při Třídě 17. listopadu a v městské části Nemilany.

OKR si nepřeje zveřejňování konkrétních finančních prostředků na zpracování podkladů pro obnovu zeleně. Z tohoto důvodu a také proto, že jsem při nástupu na praxi podepsala prohlášení o mlčenlivost, je zde nemohu uvést.

6.3 Omezení obnovy zeleně

Mezi důvody bránící výsadbě zeleně v lokalitách, které jsou na první pohled pro výsadbu vhodné, patří existence inženýrských sítí, majetkoprávní vztahy a výhledové záměry.

6.3.1 Existence inženýrských sítí

Stávající inženýrské sítě a jejich ochranná pásma mnohdy znemožňují výsadbu stromořadí, i když na terénu je prostoru dostatek. Tento problém lze odstranit technickým opatřením (přeložka inženýrské sítě, folie bránící růstu kořenů určitým směrem tzv. protirůstová plachetka atd.), avšak jeho aplikace je v praxi finančně nákladná a těžko projednatelná se správci inženýrských sítí, jejichž souhlas je k výsadbě nezbytný.

Ochranná pásma inženýrských sítí jsou stanovena od jednoho do tří metrů podle typu inženýrské sítě.

6.3.1.1 Správci inženýrských sítí

V rámci přípravy projektové dokumentace jsou obesíláni následující správci inženýrských sítí a technické infrastruktury s žádostí o vyjádření k projektu:

- ČEZ s. r. o.
- Severomoravská plynárenská, a. s.
- Středomoravská vodárenská, a. s.
- Dalkia Česká republika, a. s.
- Telefonica O2
- FCA Moravia, spol. s r. o.

- Technické služby města Olomouce, a. s.

6.3.2 Majetkoprávní vztahy

Na pozemku, který není ve vlastnictví města, ale např. Úřadu pro zastupování stádu ve věcech majetkoprávních, Pozemkového fondu, Ředitelství silnic a dálnic aj., odmítá OŽP vysazovat dřeviny, a to i se souhlasem vlastníka. Důvodem jsou problémové situace při následné údržbě zeleně.

6.3.3 Výhledové záměry

Plánované úpravy a rekonstrukce komunikací, úpravy protipovodňových opatření atd., jejichž brzká realizace by již uskutečněné výsadby silně poškodila a znehodnotila vynaložené finanční prostředky na výsadbu. Pokud je znám výhledový záměr a jeho předpokládaný termín realizace, je výsadba prováděna v rámci tohoto záměru nebo zcela po jeho ukončení (stavebních prací).

Všechny výše uvedené důvody lze vynaložením vyšších finančních prostředků odstranit. Je ovšem nutné zvážit, ve kterých případech je jejich použití efektivní a úměrné dosaženému výsledku.

6.4 Členění alejí

Stejně jako existuje hierarchie ulic dle významu a frekvence jejich užívání (na nejvýznamnější městské třídy tvořící osu městského parteru, významné a frekventované trasy a ulice běžně užívané obzvláště jejich obyvateli), jsou i městské aleje členěny dle svého významu pro město, jakožto celek, a to do následujících skupin: aleje městského parteru, aleje rozvojových os, aleje významnějších městských tras, aleje uliční, aleje krajinné a aleje v plochách zeleně (viz Příloha P II).

6.4.1 Aleje městského parteru

Jedná se o aleje nejvýznamnějších městských tříd, jež víceméně obkružují historické jádro a spojují významné veřejné budovy mimo něj (nádraží, soud, tržnice, okresní úřad apod.) Jsou součástí okružní rozvojové osy – osy městského parteru, která by měla formou stromořadí a drobných ploch zeleně vysoké třídy údržby podpořit reprezentativnost živého městského parteru podstatně se podílejícího na utváření obrazu města. Příloha P III

Obnova těchto alejí a drobných ploch zeleně je vázána na zpracování obnovy celého uličního profilu (Tř. Svobody, Masarykova, Dobrovského), kdy řešení obnovy zeleně předchází úpravy parkovacích stání, rekonstrukce komunikací, inženýrských sítí apod. Obnova pouze zeleně v praxi znamená buď zamezení řešení jiných rovněž závažných výše jmenovaných oblastí (uliční profil – parkovací stání, rekonstrukce komunikací, ...) nebo obnovu pouze dočasnou – do doby, kdy budou moci být řešeny i navazující problémy.

Vzhledem k tomu, že se jedná o nejvýznamnější a nejvíce exponované úseky města, k jejichž řešení se dosud přistupovalo koncepčně a uceleně, jsou vysoké i finanční náklady předběžně vyčíslené na realizaci akcí.

6.4.2 Aleje rozvojových os

Aleje propojující významnější vegetační prvky v centru města (rozvojové uzly) dotváří prostorově a funkčně spojitý systém zeleně, a to nejen v intravilánu obce, ale zajišťují jeho návaznost na okolní krajinu. Prostorová souvislost města s okolními vegetačními útvary v krajině slouží k odstraňování bariér průchodnosti územím a k využitelnosti pro sport a rekreaci, pobyt a pohyb lidí v co nejkvalitnějším prostředí. Aleje rozvojových os se významně spolupodílí na utváření obrazu města. Jsou součástí uceleného systému koncepce zeleně, jejich dotvoření je prioritní (např. podél vodních toků, významných pěších tahů atd.). Příloha P IV

Dle polohy se dále dělí na tranzitní, okružní a radiální rozvojové osy (vnitřní okruh, západní městská, část osy Hamerský náhon, Svatokopecké osy, Nemilanské osy a osa Neředínská). Tranzitními rozvojovými osami jsou vodní toky protékající centrem města: Morava a Bystřička, které se na hranicích intravilánu rozšiřují v mohutné zelené klíny.

6.4.3 Aleje nejvýznamnějších městských tras

Jedná se především o významné městské třídy - dopravní tahy uvnitř města a směrem na další urbanizované celky (výpady Brno, Ostrava) či významnější frekventované trasy větších rozměrů. Příloha P V

Pro výsadbu alejí je zpravidla dostatek prostoru. Význam alejí je adekvátní funkci

třídy – dopravní propojenost území. Zeleň neslouží k odpočinku, relaxaci, propojení míst pro pěší (ve většině případů), ale napomáhá vytvářet pozitivní obraz města při průjezdu

jednotlivými úseky. Zeleň je zde vnímána jednak z pozice „řidiče“ projíždějícího územím a jednak z pozice „obyvatel okolních domů“, kterým vytváří přírodní clonu od frekventovaných tahů a posiluje příjemný vzhled uličního profilu.

Většina z těchto alejí byla již realizována a v současné době vytváří perspektivní základ zeleně do budoucna.

6.4.4 Aleje uliční

Jsou to doplňkové aleje zpříjemňující bydlení okolních obyvatel. Jsou to všechny stávající aleje a potenciálně všechny prázdné ulice, kde prostorové a technické parametry (vedení inženýrských sítí apod.) po prověření umožní výsadbu. Nová výsadba těchto alejí je požadována na základě konkrétního podnětu (KMČ, obyvatel okolních domů apod.).

6.4.5 Aleje krajinné

Tvoří návaznost města na okolní krajinu, fungování organismu města v širších krajinných souvislostech, spoluvytváří průchodnost územím a využitelnost pro rekreaci, pobyt a pohyb lidí v co nejkvalitnějším krajinném prostředí. Některé z těchto alejí rovněž spoluvytváří rozvojové osy (aleje rozvojových os): Západní přírodní rozvojovou osu, část os Svatokopecké, Nemilanské a Neředínské a část osy Hamerského náhonu a proto jsou tyto zařazeny ve skupině alejí rozvojových os.

6.4.6 Aleje v plochách zeleně

Tyto aleje jsou součástí zelených ploch, ve většině případů tvoří kostru jejich výsadby např. parky, hřbitovy. Obnova alejí je řešena při komplexní obnově zelené plochy či dle významu samostatným materiálem (např. Rudolfova alej).

7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření o potřebnosti zeleně v Olomouci a také ke zjištění spokojenosti občanů Olomouce se zelení ve městě jsem zpracovala a vyhodnotila samostatně na základě mého vlastního výzkumu. Vytvořila jsem si svůj vlastní dotazník, který jsem následně sama vyhodnotila.

Šetření jsem prováděla standardní dotazníkovou metodou. Dále jsem použila metody přímého rozhovoru, kdy jsem se ptala na respondentů otázky, jejichž znění a pořadí bylo přesně určené a možnosti odpovědí byly přesně definovány.

Dotazník obsahuje 12 otázek. Tyto jsou tvořeny uzavřenými otázkami, tzn. že respondenti na otázky odpovídali buď ano nebo ne a nebo hodnotili známkami jako ve škole (1 – velmi spokojen, 2 – spokojen, 3 – průměrně spokojen, 4 – nespokojen, 5 – velmi nespokojen).

Dotazník byl anonymní a byl vytvořen, zpracován a vyhodnocen jen pro potřeby této bakalářské práce. Dotazník viz Příloha P VI.

7.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Pohlaví respondentů

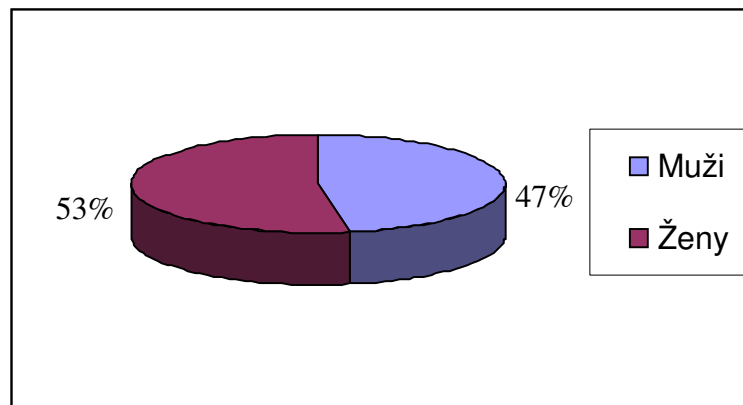
Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 178 respondentů, z toho 94 žen (tj. 53 %) a 84 mužů (tj. 47 %).

Tab. 1. Pohlaví respondentů

Pohlaví	Počet	Relativní četnost %
Muž	84	53
Žena	94	47
Celkem	178	100

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 1. Pohlaví respondentů

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

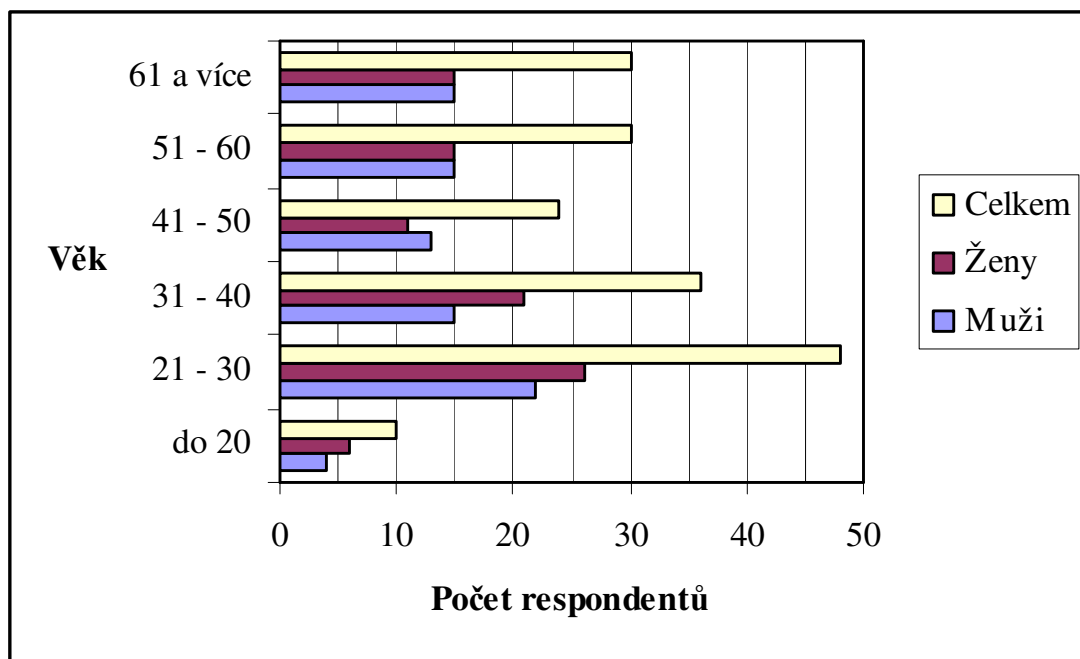
Věkové složení respondentů

Tab. 2. Věkové složení respondentů

Věk	Muži	Ženy	Celkem
do 20-ti	4	6	10
21 - 30	22	26	48
31 - 40	15	21	36
41 - 50	13	11	24
51 - 60	15	15	30
61 a více	15	15	30

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 2. Věkové složení respondentů

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Touto otázkou jsem chtěla zjistit, jaké je věkové složení respondentů. Nejvíce dotazovaných bylo v kategorii 21 – 30 let, a to 48 respondentů, tj. 27 %. Ve věku 31 – 40 let odpovědělo 36 respondentů, tj. 20 %, dále ve věku 51 – 60 a 61 a více let odpovědělo shodně 30 lidí, tj. pro každou věkovou kategorii 17 %. Ve věku 41 – 50 let odpovědělo 24 respondentů, tzn. 13 % a nejméně dotazovaných, tedy 10 respondentů (6 %) bylo ve věku do 20-ti let.

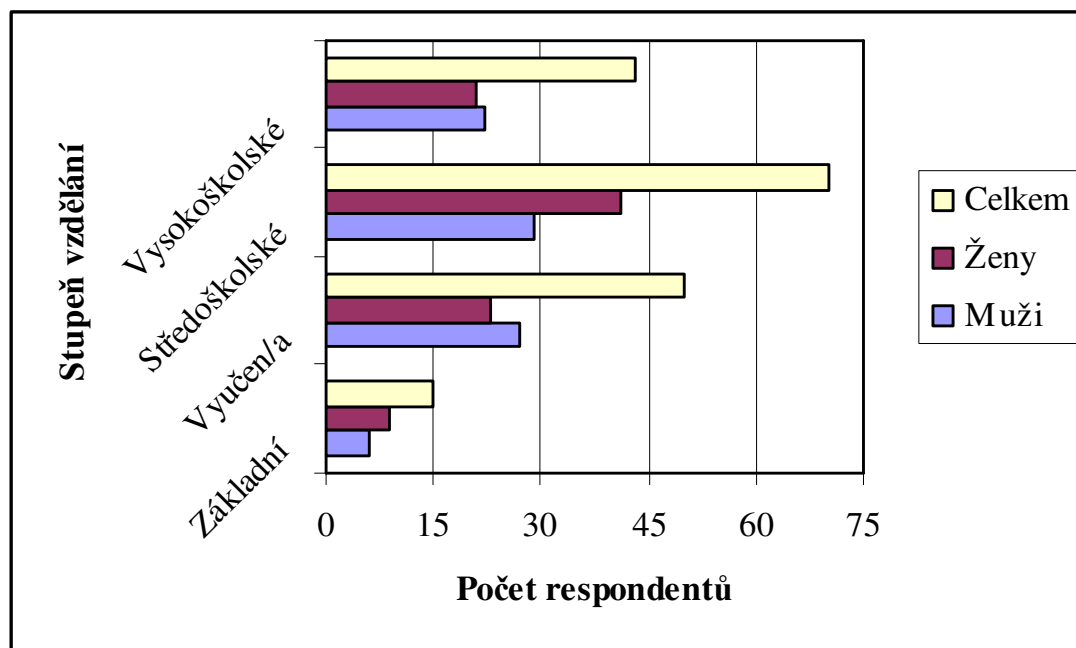
Stupeň vzdělání

Tab. 3. Stupeň vzdělání respondentů

Stupeň vzdělání	Muži	Ženy	Celkem
Základní	6	9	15
Vyučen/a	27	23	50
Středoškolské	29	41	70
Vysokoškolské	22	21	43

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 3. Stupeň vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Nejvíce dotazovaných, tedy 70 respondentů (39,5 %) mělo středoškolské vzdělání. Dále 50 respondentů (tzn. 28 %) bylo vyučeno, 43 respondentů (tj. 24 %) mělo vysokoškolské vzdělání a nejméně respondentů, tedy 15 (tzn. 8,5 %) mělo základní vzdělání.

Nemyslím si ale, že by na spokojenost občanů se zelení ve městě mělo vliv vzdělání. Každý má na tuto problematiku zcela subjektivní názor, který nelze sloučit se stupněm nejvyššího dosaženého vzdělání.

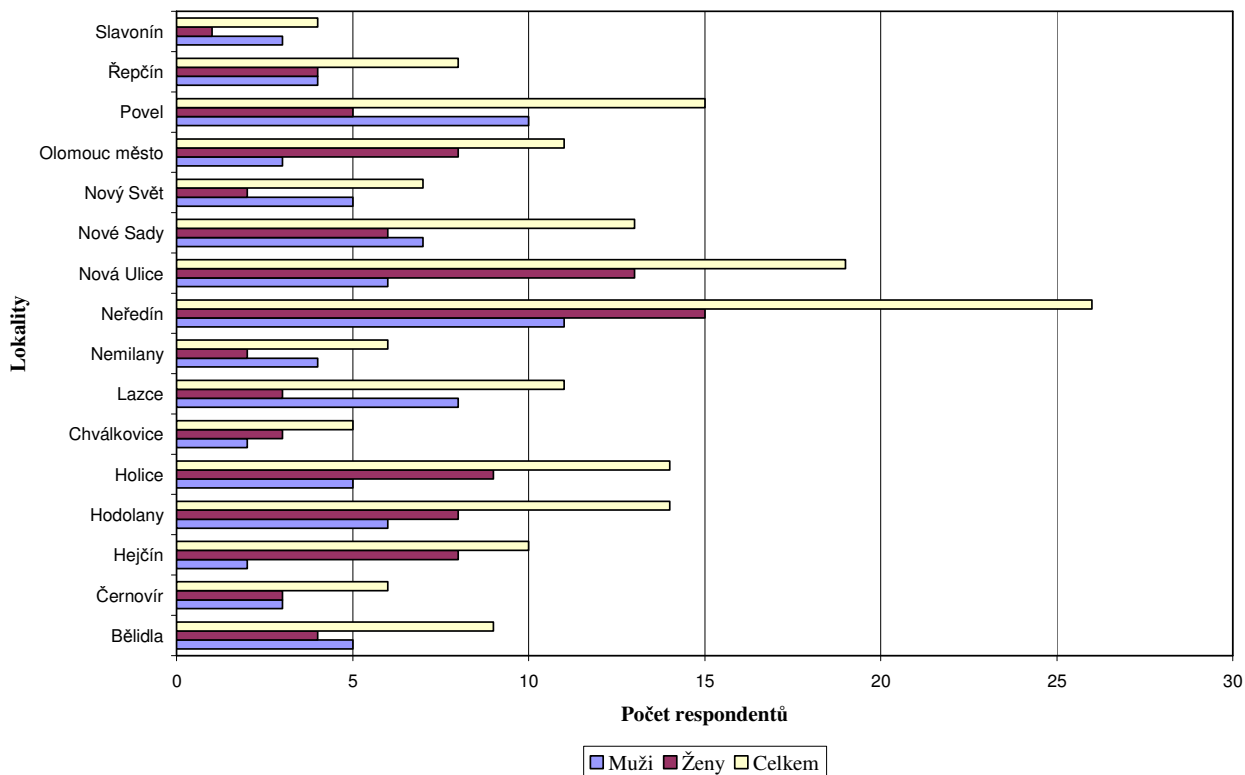
Městské části Olomouce

Tab. 4. Lokality města Olomouce

Lokalita	Muži	Ženy	Celkem
Bělidla	5	4	9
Černovír	3	3	6
Hejčín	2	8	10
Hodolany	6	8	14
Holice	5	9	14
Chválkovice	2	3	5
Lazce	8	3	11
Nemilany	4	2	6
Neředín	11	15	26
Nová Ulice	6	13	19
Nové Sady	7	6	13
Nový Svět	5	2	7
Olomouc město	3	8	11
Povel	10	5	15
Řepčín	4	4	8
Slavonín	3	1	4

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 4. Lokality města Olomouce

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření jsem prováděla v 16-ti městských částech města Olomouce. Nejvíce respondentů, tedy 26, respektive 19, jsem oslovila v místních částech Neředín, respektive Nová Ulice. Bylo to z toho důvodu, že jsem v těchto částech zároveň prováděla místní šetření s fotodokumentací uličních stromořadí.

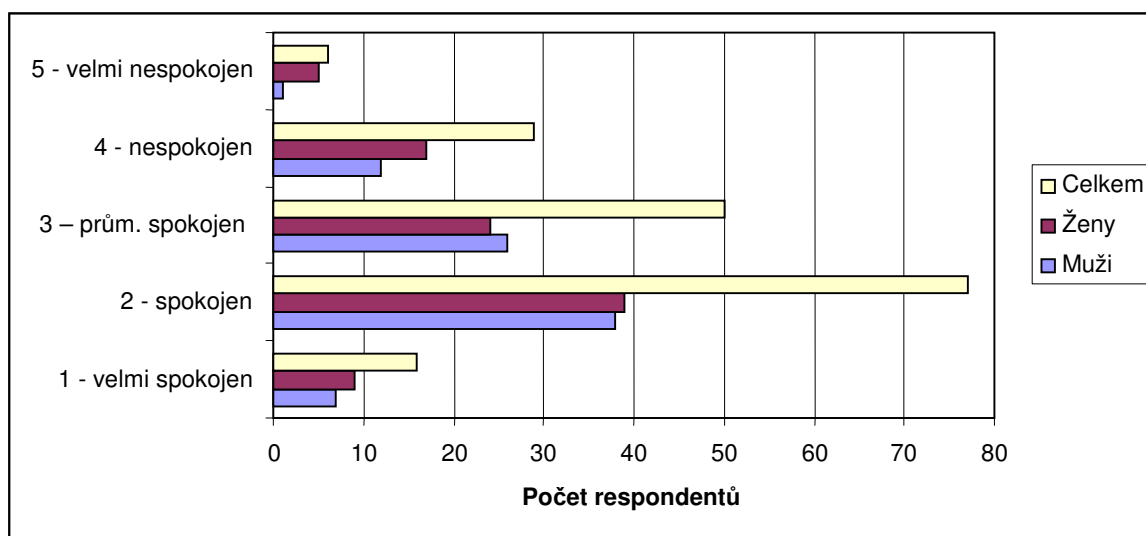
Jak jste spokojeni se zelení (aleje, stromořadí) v blízkosti Vašeho bydliště?

Tab. 5. Jak jste spokojeni se zelení v blízkosti Vašeho bydliště

Hodnocení	Muži	Ženy	Celkem
1 – velmi spokojen	7	9	16
2 – spokojen	38	39	77
3 – průměrně spokojen	26	24	50
4 – nespokojen	12	17	29
5 – velmi nespokojen	1	5	6

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 5. Jak jste spokojeni se zelení v blízkosti Vašeho bydliště

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Na otázku: „Jak jste spokojeni se zelení (aleje a stromořadí) v blízkosti Vašeho bydliště?“ odpověděli respondenti takto: 16 respondentů (9 %) je velmi spokojeno, 77 respondentů (43,5 %) je spokojeno, 50 respondentů (28 %) je průměrně spokojeno. To znamená, že jsou spíše spokojeni, ale přáli by si menší zlepšení situace. 29 respondentů (16,5 %) je nespokojeno a 6 respondentů (3 %) je zcela nespokojeno se zelení v blízkosti svého bydliště. Z toho vyplývá, že 143 respondentů (80 %) je velmi spokojeno, spokojeno nebo

poměrně (spíše) spokojeno a zbylých celkem 35 respondentů (20 %) je nespokojeno nebo velmi nespokojeno.

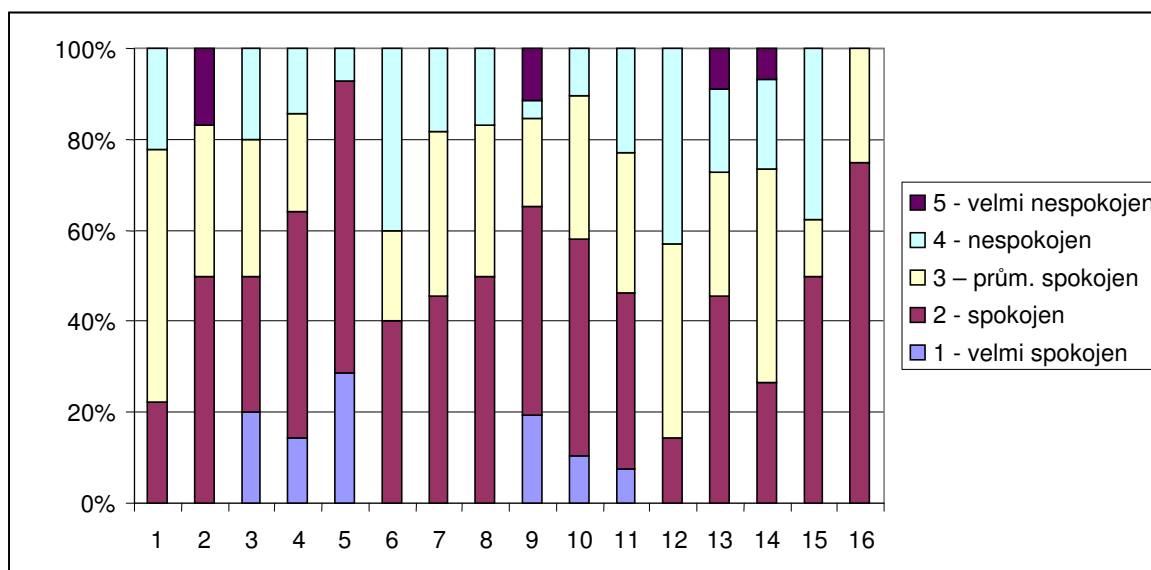
Spokojenost se zelení v blízkosti bydliště podle lokality

Tab. 6. Spokojenost se zelení podle lokality

Lokality	Hodnocení										Celkem	
	1 - velmi spokojen		2 - spokojen		3 – průměrně spokojen		4 - nespokojen		5 - velmi nespokojen			
	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)
1 - Bělidla	0	0	2	22	5	56	2	22	0	0	9	5
2 - Černovír	0	0	3	50	2	33	1	17	0	0	6	3
3 - Hejčín	0	0	6	60	3	30	1	10	0	0	10	6
4 - Hodolany	0	0	9	64	3	21	2	14	0	0	14	8
5 - Holice	1	7	8	57	5	36	0	0	0	0	14	8
6 - Chválkovice	0	0	1	20	3	60	1	20	0	0	5	3
7 - Lazce	0	0	2	18	5	45	4	36	0	0	11	6
8 - Nemilany	0	0	2	33	3	50	1	17	0	0	6	3
9 - Nefedín	0	0	15	58	8	31	3	12	0	0	26	15
10 - Nová Ulice	0	0	8	42	9	47	2	11	0	0	19	11
11 - Nové Sady	1	8	5	38	7	54	1	8	0	0	13	7
12 - Nový Svět	0	0	0	0	5	71	2	29	0	0	7	4
13 - Olomouc město	1	9	2	18	7	64	1	9	0	0	11	6
14 - Povel	0	0	6	40	7	47	2	13	0	0	15	8
15 - Řepčín	0	0	4	50	3	38	1	13	0	0	8	4
16 - Slavonín	0	0	2	50	1	25	1	25	0	0	4	2
Celkem	3	2	75	42	76	43	25	14	0	0	178	100

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf. 6 Spokojenost se zelení podle lokality

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Podle lokalit jsou respondenti se zelení v blízkosti svého bydliště velmi spokojeni v městské části Holice, a to z 29-ti %, dále v městské části Hejčín jsou respondenti velmi spokojeni, a to z 20-ti % a na třetím místě se s nejlepším hodnocením, a to velmi spokojen, umístila městská část Neředín, kde je 19 % velmi spokojených respondentů.

Spokojeni jsou respondenti v městské části Slavonín, a to ze 75-ti %, následuje městská část Holice, kde je spokojeno 64 % respondentů a dále městské části Černovír, Hodolany, Nemilany a Řepčín, kde je spokojeno se zelení v blízkosti bydliště shodně 50 % respondentů.

V městské části Bělidla je průměrně spokojeno nejvíce respondentů, a to 56 % respondentů. Další městskou částí s nejvíce odpověďmi průměrně nespokojen je Povel, kde takto odpovědělo 47 % respondentů. V městské části Lazce je spíše spokojeno 36 % respondentů.

Nespokojeno je 43 % respondentů v městské části Nový Svět, dále následovala městská část Chválkovice se 40-ti % a městská část Řepčín, kde je nespokojeno 38 % respondentů.

Nejvíce velmi nespokojených respondentů (17 %) je v městské části Černovír, dále 12 % respondentů v městské části Neředín, 9 % respondentů v městské části Olomouc město

a 7 % respondentů v městské části Povel. Vyjmenované městské části jsou zároveň jediné, kde jsou respondenti velmi nespokojeni se zelení v blízkosti svého bydliště.

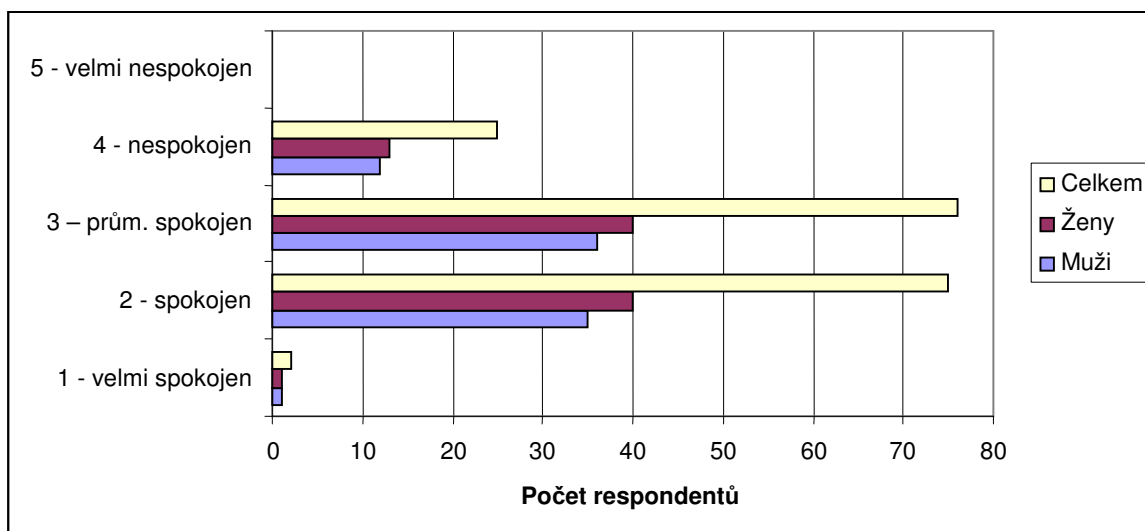
Jak jste celkově spokojeni se zelení (aleje, stromořadí) v Olomouci?

Tab. 7. Jak jste spokojeni se zelení v Olomouci

Hodnocení	Muži	Ženy	Celkem
1 – velmi spokojen	1	1	2
2 – spokojen	35	40	75
3 – průměrně spokojen	36	40	76
4 – nespokojen	12	13	25
5 – velmi nespokojen	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 7. Jak jste celkově spokojeni se zelení v Olomouci

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

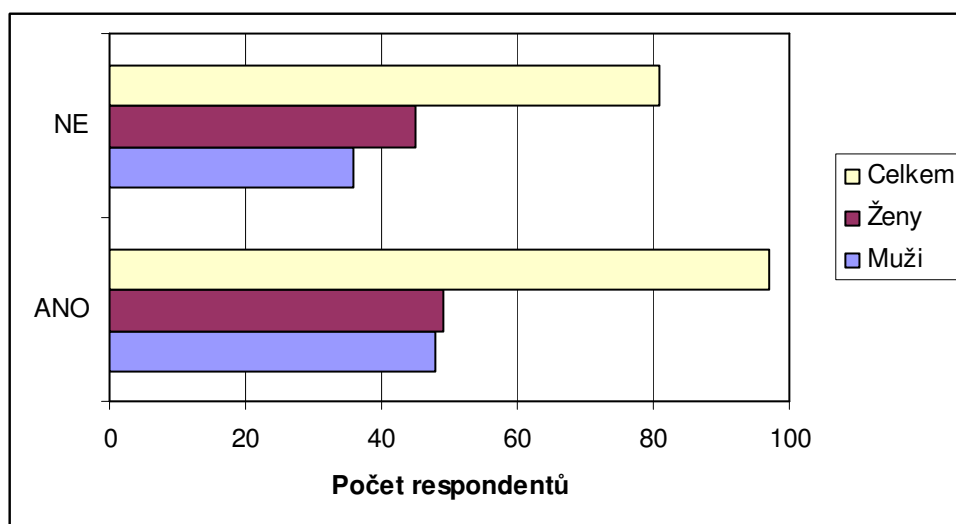
Na otázku: „Jak jste celkově spokojeni se zelení (aleje, stromořadí) v Olomouci?“ odpověděli pouze 2 respondenti (tj. 1,12 %), že jsou velmi spokojeni. Dále 75 respondentů (tj. 42,13 %) je spokojeno, 76 respondentů (tj. 42,7 %) je průměrně spokojeno se zelení v Olomouci a 25 respondentů (tj. 14,05 %) je nespokojeno.

Žádný ze 178 dotazovaných nebyl zcela nespokojen se stavem zeleně v Olomouci.

Myslíte si, že je Olomouc dostatečně osazena stromy?*Tab. 8. Myslíte si, že je Olomouc dostatečně osazena stromy*

Hodnocení	Muži	Ženy	Celkem
ANO	48	49	97
NE	36	45	81

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 8. Myslíte si, že je Olomouc dostatečně osazena stromy

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Na otázku, zda je Olomouc dostatečně osazena stromy, odpovědělo 97 respondentů (54,5 %) kladně a 81 respondentů (45,5 %) záporně. Z toho plyne, že více než polovina dotazovaných je spokojena se současnou situací. Zároveň ale téměř polovina respondentů si myslí, že Olomouc není dostatečně osazena stromy. Zde se ukazuje subjektivní hodnocení této problematiky.

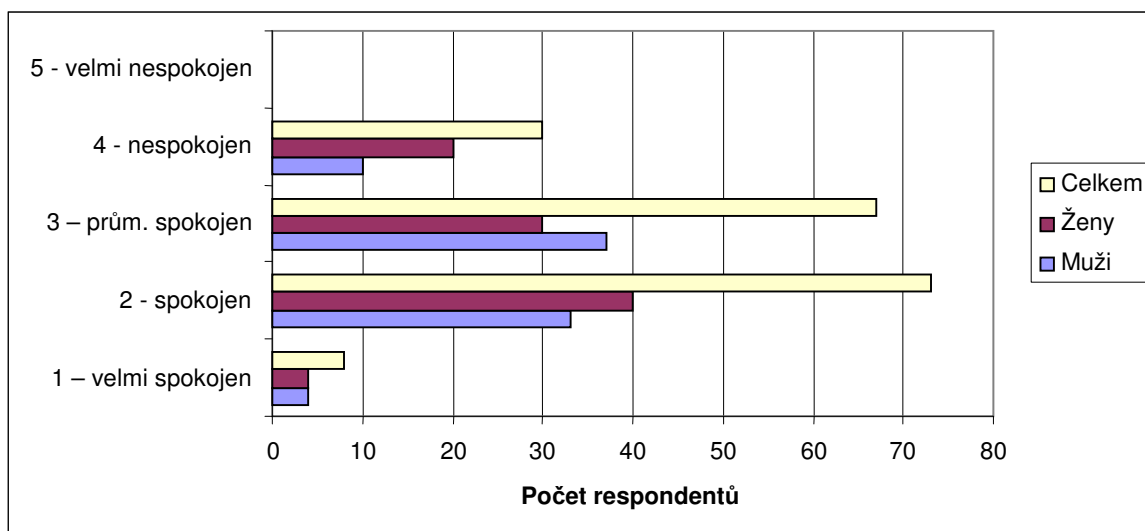
Jak jste spokojeni s novými výsadbami (aleje, stromořadí)?

Tab. 9. Jak jste spokojeni s novými výsadbami

Hodnocení	Muži	Ženy	Celkem
1 – velmi spokojen	4	4	8
2 – spokojen	33	40	73
3 – průměrně spokojen	37	30	67
4 – nespokojen	10	20	30
5 – velmi nespokojen	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 9. Jak jste spokojeni s novými výsadbami

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Z dotazovaných 178 respondentů odpovědělo na otázku: „Jak jste spokojeni s novými výsadbami (aleje, stromořadí)?“ 8 respondentů (tj. 4,5 %), že je velmi spokojeno, 73 respondentů (tj. 41 %) je spokojeno, 67 respondentů (tj. 37,5 %) je průměrně spokojeno a 30 respondentů (tj. 17 %) je nespokojeno. Nikdo z dotazovaných nebyl zcela nespokojen.

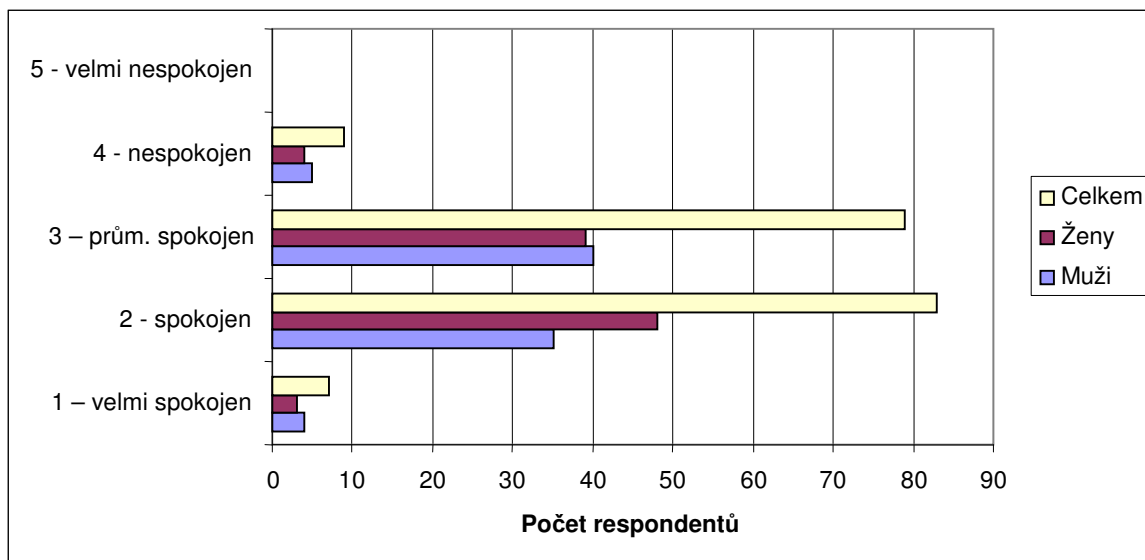
Jak jste spokojeni s péčí o stávající výsadby (aleje, stromořadí)?

Tab. 10. Jak jste spokojeni s péčí o stávající výsadby

Hodnocení	Muži	Ženy	Celkem
1 – velmi spokojen	4	3	7
2 – spokojen	35	48	83
3 – průměrně spokojen	40	39	79
4 – nespokojen	5	4	9
5 – velmi nespokojen	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 10. Jak jste spokojeni s péčí o stávající výsadby

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

S péčí o stávající výsadby je velmi spokojeno 7 respondentů (tj. 4 %), spokojeno je 83 respondentů (tj. 47 %), 79 respondentů (44 %) je průměrně spokojeno a 9 respondentů (tj. 5 %) je nespokojeno s péčí o stávající výsadby v Olomouci.

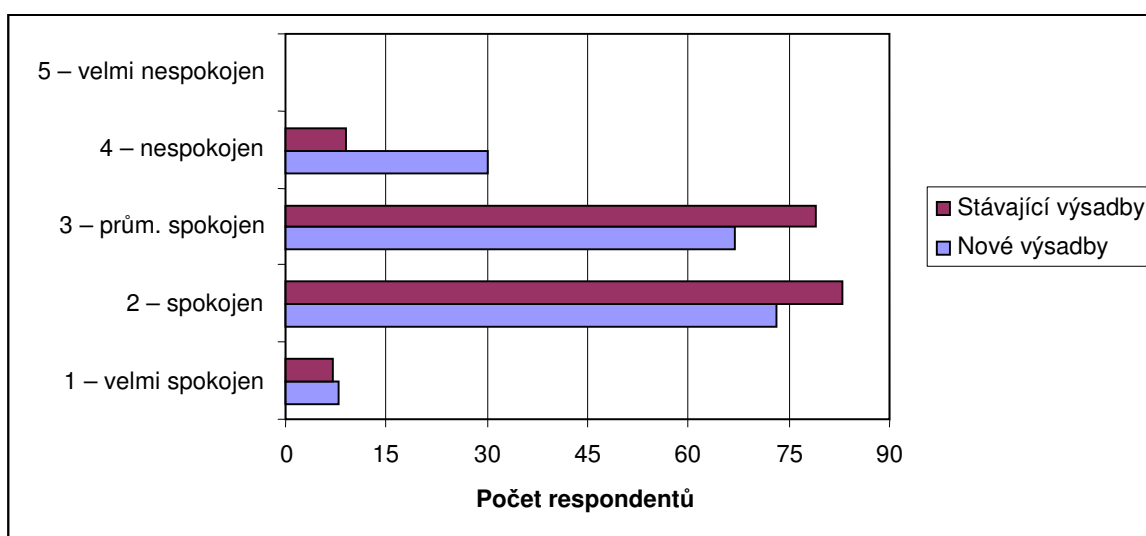
Srovnání nových a stávajících výsadeb

Tab. 11. Srovnání nových a stávajících výsadeb

Hodnocení	Nové výsadby		Stávající výsadby		Rozdíl	
	absolutní četnost	relativní četnost %	absolutní četnost	relativní četnost %	absolutní četnost	relativní četnost %
1 – velmi spokojen	8	4,5	7	4	1	0,6
2 – spokojen	73	41	83	47	10	6
3 – průměrně spokojen	67	37,5	79	44	12	7
4 – nespokojen	30	17	9	5	21	12
5 – velmi nespokojen	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 11. Srovnání nových a stávajících výsadeb

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Při srovnání dvou výše uvedených dotazů, a sice: „Jak jste spokojeni s novými výsadbami?“ a „Jak jste spokojeni s péčí o stávající výsadby?“, vyplývá následující:

- s novými výsadbami bylo velmi spokojeno o jednoho respondenta (tj. 0,6 %) více než se stávajícími výsadbami,
- s novými výsadbami bylo spokojeno o 10 respondentů (tj. 6 %) méně než se stávajícími výsadbami,

- průměrně spokojeno je s novými výsadbami o 12 respondentů (tj. 7 %) méně než se stávajícími výsadbami,
- nespokojeno s novými výsadbami je o 21 respondentů (tj. 12 %) více než se stávajícími výsadbami,
- respondenti jsou tedy více spokojeni se stávajícími výsadbami a s péčí o ně.

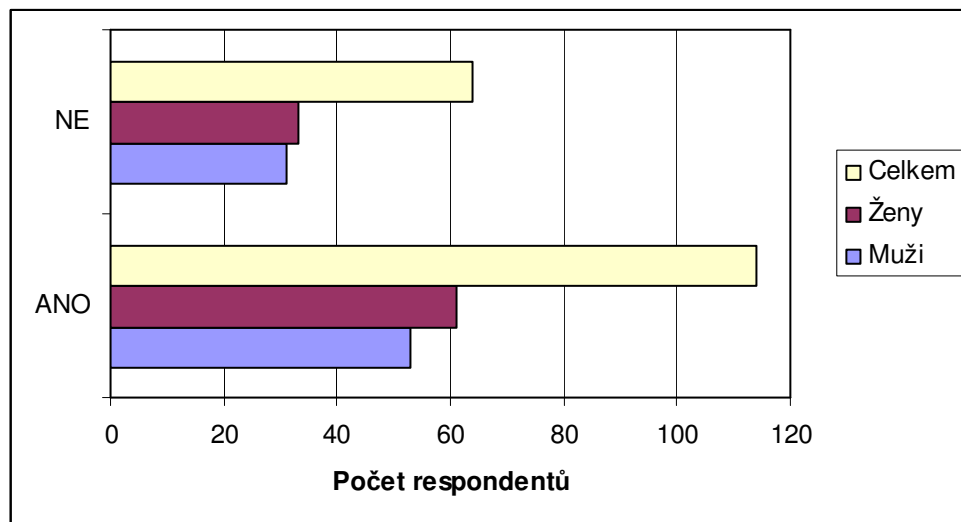
Máte přístup k Internetu a využíváte jej?

Tab. 12. Máte přístup k Internetu a využíváte jej

Hodnocení	Muži	Ženy	Celkem
ANO	53	61	114
NE	31	33	64

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 12. Máte přístup k Internetu a využíváte jej

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Z celkového počtu 178-mi respondentů odpovědělo 114 (64 %), že má přístup k Internetu a využívá jej. Zbýlých 64 respondentů (36 %) odpovědělo záporně.

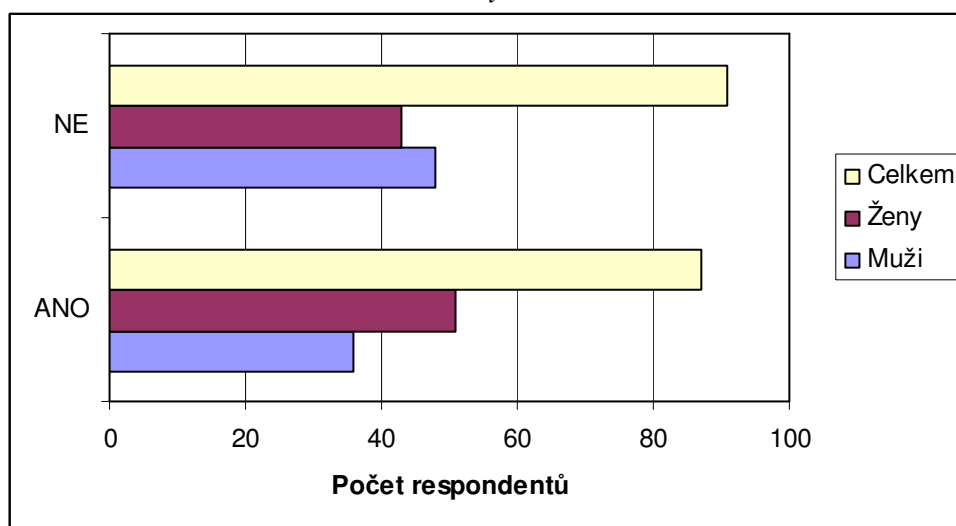
Měly by vzniknout internetové stránky o stromových alejích města Olomouce v rámci internetových stránek www.olomouc.eu?

Tab. 13. Měly by vzniknout internetové stránky o stromových alejích města Olomouce v rámci internetových stránek www.olomouc.eu

Hodnocení	Muži	Ženy	Celkem
ANO	36	51	87
NE	48	43	91

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 13. Měly by vzniknout internetové stránky o stromových alejích města Olomouce v rámci internetových stránek www.olomouc.eu

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Na otázku: „Měly by vzniknout internetové stránky o stromových alejích města Olomouce v rámci internetových stránek www.olomouc.eu?“ odpovědělo 87 respondentů (tj. 49 %) kladně a 91 respondentů (tj. 51 %) záporně.

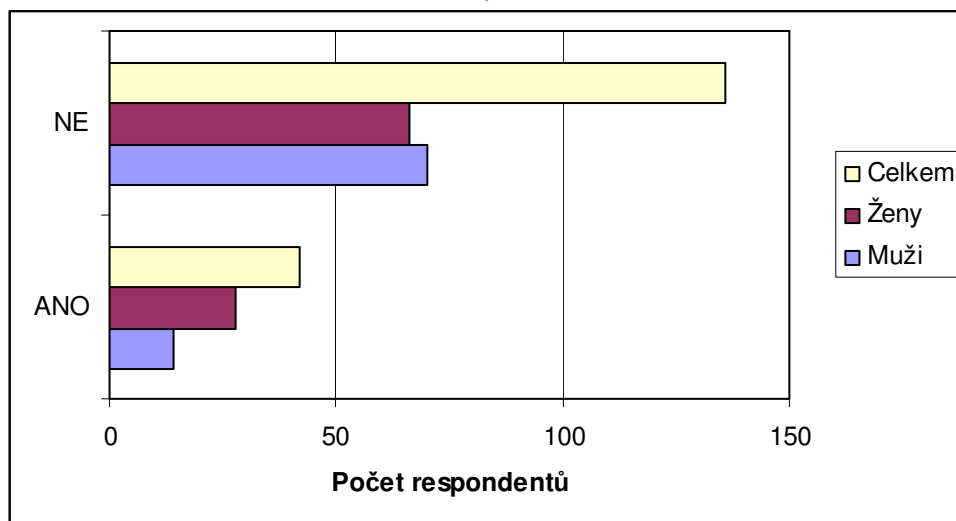
Navštívili byste nějakou lokalitu na základě informací na internetových stránkách?

Tab. 14. Navštívili byste nějakou lokalitu na základě informací na internetových stránkách

Hodnocení	Muži	Ženy	Celkem
ANO	14	28	42
NE	70	66	136

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 14. Navštívili byste nějakou lokalitu na základě informací na internetových stránkách

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Celkem 42 respondentů (tj. 24 %) by navštívilo nějakou lokalitu na základě informací na internetových stránkách a 136 respondentů (tj. 76 %) by žádnou lokalitu nenavštívilo.

Posledními třemi otázkami jsem chtěla zjistit, zda mají obyvatelé Olomouce přístup k Internetu a také zda jej využívají. Oddělení koncepce zeleně a rekreace chce do budoucna zřídit internetové stránky o stromových alejích a stromořadích města Olomouce. Takto vznikla například databáze dětských hřišť a pískovišť, které je k dispozici na internetových stránkách Statutárního města Olomouce www.olomouc.eu./detska-hriste/.

Zajímalo mě, zda by obyvatelé města měli zájem o databázi alejí a stromořadí ve městě. Z průzkumu ale vyplynulo, že lidé o také internetové stránky zájem nejeví, i když výsledek

hlasování byl velice vyrovnaný. Proti zřízení těchto stránek se vyjádřilo 91 respondentů, což je jen o 4 dotazované více oproti těm, kteří by rádi našli na Internetu seznam alejí a stromořadí s přesným určením místa, fotografiemi a názvy dřevin.

7.1.1 Vyhodnocení vybraných otázek dotazníku dle věkové kategorie

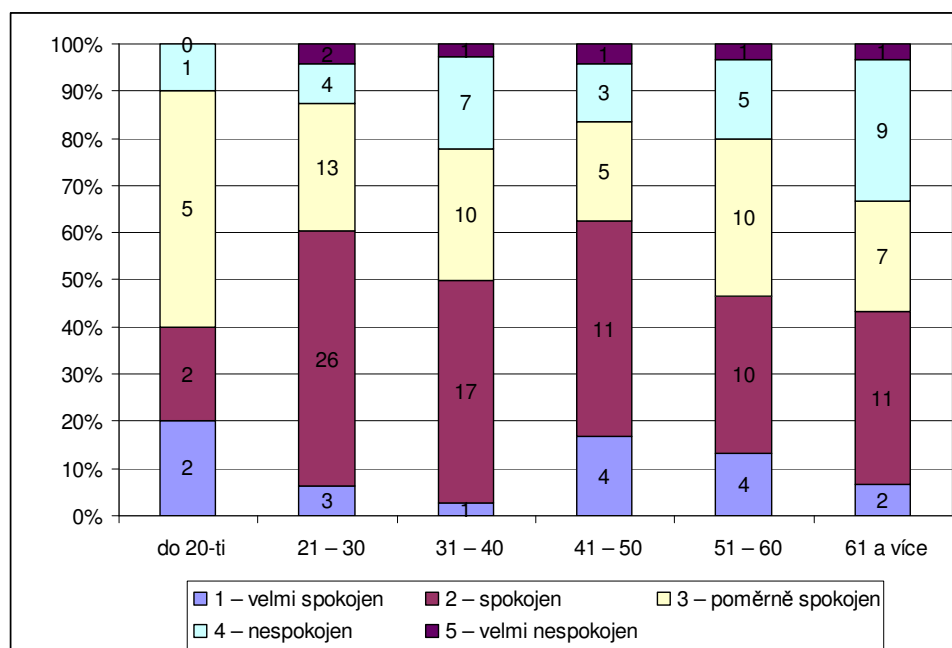
Jak jste spokojeni se zelení (aleje, stromořadí) v blízkosti Vašeho bydliště?

Tab. 15. Spokojenost se zelení v blízkosti bydliště

Věk	Hodnocení										Celkem	
	1 – velmi spokojen		2 – spokojen		3 – poměrně spokojen		4 – nespokojen		5 – velmi nespokojen			
	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)
do 20-ti	2	1	2	1	5	3	1	1	0	0	10	6
21 – 30	3	2	26	15	13	7	4	2	2	1	48	27
31 – 40	1	1	17	10	10	6	7	4	1	1	36	20
41 – 50	4	2	11	6	5	3	3	2	1	1	24	13
51 – 60	4	2	10	6	10	6	5	3	1	1	30	17
61 a více	2	1	11	6	7	4	9	5	1	1	30	17
Celkem	16	9	77	43	50	28	29	16	6	5	178	100

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 15. Spokojenost se zelení v blízkosti bydliště

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Nejvíce velmi spokojených respondentů bylo ve věku 41 – 50 let a 51 – 60 let, a sice shodně po čtyřech dotazovaných (tj. 2 %) z obou jmenovaných věkových kategorií. Spokojených obyvatel bylo nejvíce ve věkové kategorii 21 – 30 let, a to 26 (tj. 15 %). Hodnocení poměrně spokojen se zelení v blízkosti bydliště uvedlo nejvíce dotazovaných (13, tj. 7 %) opět ve věku od 21 do 30-ti let. Nespokojených respondentů bylo nejvíce ve věku 61 a více let, a sice 9 dotazovaných (tj. 5 %).

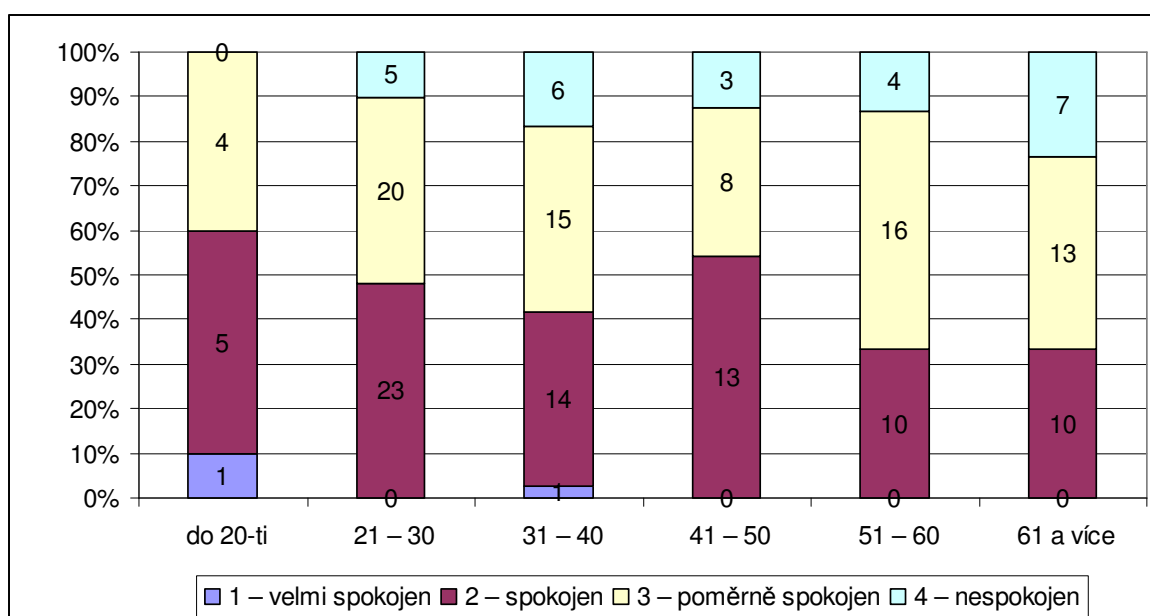
Jak jste celkově spokojeni se zelení (aleje, stromořadí) v Olomouci?

Tab. 16. Celková spokojenost se zelení v Olomouci

Věk	Hodnocení										Celkem	
	1 – velmi spokojen		2 – spokojen		3 – poměrně spokojen		4 – nespokojen		5 – velmi nespokojen			
	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)	absolutní četnost	relativní četnost (%)
do 20-ti	1	1	5	3	4	2	0	0	0	0	10	6
21 – 30	0	0	23	13	20	11	5	3	0	0	48	27
31 – 40	1	1	14	8	15	8	6	3	0	0	36	20
41 – 50	0	0	13	7	8	4	3	2	0	0	24	13
51 – 60	0	0	10	6	16	9	4	2	0	0	30	17
61 a více	0	0	10	6	13	7	7	4	0	0	30	17
Celkem	2	1	75	42	76	43	25	14	0	0	178	100

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Graf 16. Celková spokojenost se zelení v Olomouci

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Velmi spokojeno s celkovým stavem zeleně jsou pouze dva respondenti, a to ve věkové kategorii do 20-ti let a ve věku 31 – 40 let. Nejvíce spokojených respondentů, a to 23 (tj. 13 %) je ve věku 21 – 30 let. Nejvíce poměrně spokojených respondentů (20, tj. 11 %) se zelení v Olomouci je z věkové kategorie 21 – 30 let. 7 respondentů (tj. 4 %) je počet nejvíce nespokojených obyvatel, a to ve věkové skupině 61 a více let. Žádný z respondentů nebyl velmi nespokojen. Odpověď velmi nespokojen uvedl minimálně jeden z respondentů v každé věkové kategorii mimo věkovou skupinu do 20-ti let.

7.1.2 Rozdílný pohled na situaci alejí a stromořadí v Olomouci

Záleží převážně na věkové skladbě obyvatel a obzvláště také na tom, zda je obyvatel „starousedlík“ nebo zda se do dané lokality přistěhoval. Tyto dvě skupiny obyvatel mají zcela jiný názor z hlediska vývoje lokality. Nově přistěhovaný obyvatel si vybírá lokalitu podle aktuálního stavu. Zatímco „starousedlík“ má citovou vazbu na danou lokalitu, na historický vývoj, výrazně ovlivňuje názor na stávající nebo nové výsadby.

Záleží také na tom, zda jde o novostavby či původní zástavbu. U novostaveb vznikla samozřejmě nová výsadba. Potrvá to ale ještě mnoho let, než z těchto nových mladých stromků vyrostou majestátné statné stromy, které budou mít na daném místě nezastupitelnou funkci a stanou se tak nepřehlédnutelnou dominantou.

V minulosti probíhaly v sídlištní zástavbě výsadby svépomocí prostřednictvím místních obyvatel bez koncepce a projekční připravenosti. Často docházelo k výsadbám nesplňujícím současná ochranná pásma infrastruktury. To také v současnosti ovlivňuje možnost obnovy některých uličních stromořadí.

8 ANALÝZA ALEJÍ A STROMOŘADÍ

Na základě zmapování struktury alejí a stromořadí západní části města Olomouce jsem zpracovala přehlednou mapu s popisy stavu alejí a stromořadí.

Vzhledem k plošné rozsáhlosti města a časovým možnostem k vypracování bakalářské práce jsem se zaměřila jen na 3 městské části, a to Nová Ulice, Neředín a Řepčín – Příloha P VII.

Celková analýza uličních alejí – viz Příloha P VIII a Příloha P IX.

Z analýzy vyplývá, že v převážné většině sledovaných ulic jsou aleje a stromořadí s nově vysazenými stromy ve stáří do 20-ti let a také aleje s dříve vysazenými, ale kvalitními stromy ve věku od 20-ti do 70-ti let.

Obr. 4. Ulice Wolkerova - nová výsadba [Zdroj: vlastní]

Obr. 5. Ulice Norská – dříve vysazená alej [Zdroj: vlastní]

Jen dvě ulice ze sledované části města jsou zcela nevhodné pro novou výsadbu. V obou případech je to z důvodu absence místa pro výsadbu.

Obr. 6. Ulice Thomayerova – nevhodná k výsadbě [Zdroj: vlastní]

Především v městské části Nová Ulice se nacházejí plochy vhodné pro novou výsadbu. V případě přípravy projektu pro novou výsadbu je nutné především prověřit existenci inženýrských sítí. Pásky zeleně (trávníky), které jsou pro výsadbu nejvhodnější, jsou ve vlastnictví města, a proto zde odpadá problém s majetkoprávními vztahy.

Obr. 7. Ulice I. P. Pavlova – ulice vhodná k nové výsadbě [Zdroj: vlastní]

Zanalyzovaná část města prokázala, že na pozemcích ve vlastnictví města nejsou s novou výsadbou v případě dostatku financí a po souhlasu správců inženýrských sítí potíže.

To ale neplatí v případě soukromých vlastníků pozemků. Vzhledem k tomu, že město nemá dostatek finančních prostředků na výkupy pozemků za účelem výsadby zeleně, je jednání o výsadbách velice problematické a záleží spíše na ochotě soukromých subjektů, zda vyhoví požadavkům místní samosprávy a strpí výsadbu zeleně na svých pozemcích.

Podstatnou roli při výsadbách zeleně na soukromých pozemcích hraje státní správa, a to formou ukládání náhradní výsadby (za pokácené stromy, které jsou od určité velikosti chráněny zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny).

Aby byla možnost prosadit koncepci zeleně i na soukromých pozemcích, je zcela nezbytná spolupráce státní správy a samosprávy. Kompromisy všech dotčených institucí jsou rovněž zcela nezbytnou součástí jednání o nejvhodnější cestě k realizaci nové výsadby.

Vzhledem k tomu, že na pozemcích ve vlastnictví města je většina výsadby již zrealizována, věnují se pracovníci magistrátu náročnějším úsekům právě ve vlastnictví soukromých subjektů.

Na sledovaném území tak vzniká ojedinělý projekt. OŽP a OKR se společnými silami snaží dojednat s majiteli soukromých pozemků novou výsadbu, aniž by město Olomouc tuto výsadbu platilo a udržovalo. Výsadba by probíhala na soukromých pozemcích, které by v tomto vlastnictví nadále zůstaly.

Je otázkou času, jak se tento zkušební projekt osvědčí v praxi a zda se podaří přesvědčit další soukromé subjekty spolupodílet se na dotváření podoby města.

ZÁVĚR

Bakalářská práce na téma Nástin řešení způsobu naplňování koncepce zeleně ve městě Olomouci se dělí na dvě části – praktickou a teoretickou. V teoretické části jsem vymezila základní teoretické pojmy jako obec, státní správa, samospráva, samostatná působnost, přenesená působnost a především pojmy týkající se územního plánování.

V praktické části jsem se zaměřila na popis činnosti odboru koncepce a odboru životního prostředí Magistrátu města Olomouce a na vysvětlení jejich spolupráce. Dále jsem popsala přípravu nového územního plánu města Olomouce a koncepci zeleně a její naplňování ve městě Olomouci.

Provedla jsem také dotazníkové šetření o potřebnosti zeleně v Olomouci, zpracovala a vyhodnotila dotazníky.

Posledním a nejdůležitějším bodem praktické části bakalářské práce je analýza uličních alejí a stromořadí v Olomouci. Po celý měsíc říjen jsem roku 2008 jsem mapovala stávající situaci ve třech městských částech Olomouce – v Řepčíně, Neředíně a v části Nová Ulice. Ve všech sledovaných městských částech jsem provedla fotodokumentaci každé ulice. Tyto fotky jsem následně zpracovala do přehledné mapy pomocí počítačového programu MicroStation 95. Vytvořila jsem tak přehled současné situace alejí a stromořadí, který bude následně sloužit potřebám odboru koncepce a rozvoje olomouckého magistrátu.

Analýzou jsem zjistila, že v převážné většině ulic se nacházejí nové výsadby se stářím stromů do 20-ti let nebo starší kvalitní výsadby (stromy staré 20 až 70 let). Dále jsem pomocí přehledné mapy vytipovala místa vhodná pro novou výsadbu. V těchto lokalitách je nutné v případě plánování projektu nové výsadby nebo náhradní výsadby (kterou ukládá odbor životního prostředí) obeslat správce inženýrských sítí a zjistit tak umístění jejich zařízení v prostoru. Pokud je na vytipované lokalitě dostatek místa pro novou výsadbu a ochranná pásma inženýrských sítí tak odpovídají stanoveným zákonným normám, nebrání nic záměru nové výsadby. Problémem v takovémto optimálním případě může být pouze nedostatek finančních prostředků, a to jak na oddělení koncepce zeleně a rekreace odboru koncepce a rozvoje, který zpracovává projektovou dokumentaci pro nové výsadby, tak na oddělení životního prostředí odboru životního prostředí, který tyto výsadby zabezpečuje a provádí. Z rozpočtu města jsou samozřejmě oběma odborům a příslušným

oddělením každoročně přidělovány finance na tuto činnost, ale převážně v případě oddělení péče o zeleň jsou zcela nedostačující.

Hlavním cílem této bakalářské práce by nástin řešení způsobu naplňování koncepce zeleně ve městě Olomouci. A jak je tedy koncepce zeleně naplňována? Koncepce zeleně podchycená v územním plánu a regulačních plánech města Olomouce je systematickými a postupnými kroky obou výše jmenovaných odborů magistrátu města povolna realizována. Provedená analýza území prokázala, že místa vhodná a nekonfliktní pro výsadbu zeleně již byla více méně využita a v současné době je nutné přistoupit k řešení náročných úseků vyžadujících složitá dojednávání. Pro to, aby mohly být naplněny všechny cíle koncepce a provedena výsadba ve všech navržených plochách, je nezbytné především navázat kontakt se všemi zainteresovanými subjekty (správci inženýrských sítí, soukromí vlastníci pozemků, instituce provádějící správu pozemků atd.) a společně dojednaným kompromisním řešením se pokusit řešit problémová místa.

RESÜMEE

Mein fachliches Praktikum verlief auf dem Magistrat der Stadt Olomouc. Ich war auf der Sektion der Pflege von Grünflächen (Teil die Umwelta Abteilung) und auch auf der Sektion der Konzeption von Grünflächen und Rekreation (Teil die Abteilung von Konzeption und Entwicklung). Ich habe mit Organisationsstruktur und Tätigkeiten der Organisation kennen gelernt.

Das Thema meine Bakkalaureusarbeit heißt Die Umrisszeichnung von der Lösung die Art von Einfüllung die Konzeption von Grünflächen in der Stadt Olomouc. Die Arbeit teilt sich in zwei Teile – theoretischer und praktischer Teil. In dem theoretischen Teil habe ich primäre Begriffen wie die Gemeinde, staatliche Verwaltung und Selbstverwaltung, selbständiges und übertragendes Wirken und vor allem Begriffen über die Raumplanung definiert.

In dem praktischen Teil habe ich die Umwelta Abteilung und die Abteilung von Konzeption und Entwicklung und ihre Mitarbeit beschrieben. Ich habe auch den Fragenbogen durchgeführt. Antworten habe ich bearbeitet und ausgewertet.

Der wichtigste Teil meine Arbeit ist die Analyse von Alleen in der Stadt Olomouc. Der ganze Oktober 2008 habe ich bestehende Situation in drei Teilen der Stadt (Řepčín, Neředín und Nová Ulice) mappieren. Ich machte Fotografien jede Straße, die ich dann mit Hilfe PC Programm MicroStation 95 verarbeitet. Ich habe übersichtliche Mappe geschafft.

Hauptziel diese Arbeit war Einfüllung der Konzeption von Grünflächen. Die Analyse zeigt, dass ganz alle Flächen, die für neue Grünbepflanzung geeignet sind, fast erschöpft sind.

Jetzt ist nötig, dass alle Interessiertensubjekten (Verwalter Ingeniernetzen, Privateigentümer den Parzellen, staatliche Verwaltung und Selbstverwaltung) sich übereinkommen müssen.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění
- [2] Obec s rozšířenou působností [online]. [cit. 2008-10-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=202&sid=1897>>
- [3] PRŮCHA, Petr. Správní právo : Obecná část. 2004. 6. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2004. 360 s. ISBN 80-7239-157-7.
- [4] KÁŇA, Pavel. Základy veřejné správy. Ostrava : Montanex a. s. , 2004. 302 s. ISBN 80-7225-139-2.
- [5] PRŮCHA, Petr. Veřejná správa a samospráva. Praha : Vysoká škola aplikovaného práva , 2004. 241 s. ISBN 80-86775-03-8 .
- [6] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) , v platném znění
- [7] Odbor koncepce a rozvoje [online]. [cit. 2008-10-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.olomouc.eu/phprs/view.php?cisloclanku=2002050105>>
- [8] Oddělení koncepce zeleně a rekreace [online]. [cit. 2008-10-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.olomouc.eu/phprs/view.php?cisloclanku=2002050105#zel>>
- [9] Odbor životního prostředí [online]. [cit. 2008-10-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.olomouc.eu/phprs/view.php?cisloclanku=2002050115>>
- [10] Oddělení péče o zeleň [online]. [cit. 2008-10-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.olomouc.eu/phprs/view.php?cisloclanku=2002050115>>
- [11] Oddělení péče o krajinu a zemědělství [online]. [cit. 2008-10-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.olomouc.eu/phprs/view.php?cisloclanku=2002050115>>
- [12] Olomouc připravuje nový územní plán [online]. [cit. 2008-11-15]. Dostupný z WWW: <[http://www.olomouc.eu/radnicni-listy/radnicni-listy-2008_\(cesky\)?article_id=3408](http://www.olomouc.eu/radnicni-listy/radnicni-listy-2008_(cesky)?article_id=3408)>
- [13] Obecně závazná vyhláška č. 7/2006 Statutárního města Olomouce, kterou se vyhláší závazná část územního plánu sídelního útvaru Olomouc [online].

[cit. 2008-11-18]. Dostupný z WWW:
<http://www.olomouc.eu/phprs/view.php?cisloclanku=2006020101>

[14] Obecně závazná vyhláška č. 4/2002 Statutárního města Olomouce, kterou se vyhláší závazná část regulačního plánu městské památkové rezervace Olomouc

[online]. [cit. 2008-11-20]. Dostupný z WWW:
<http://www.olomouc.eu/phprs/view.php?cisloclanku=2004042909>

[15] Obecně závazná vyhláška č. 5/2005 Statutárního města Olomouce, kterou se vyhláší závazná část regulačního plánu „Sídliště Povel Čtvrťky“

[online]. [cit. 2008-11-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.olomouc.eu/phprs/view.php?cisloclanku=2004042909>>

[16] SVOBODA, Ivo, SCHELLE, Karel. *Základy organizace veřejné správy*. 1. vyd. Ostrava : KEY Publishing s. r. o. , 2006. 206 s. ISBN 80-239-8011-4.

[17] SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 1. vyd. Praha : ASPI, a. s., 2005. 380 s. ISBN 80-7357-060-2.

[18] PŘIBOVÁ, Marie, et al. *Marketingový výzkum v praxi*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, spol. s r. o., 1996. 248 s. ISBN 80-7169-299-9.

[19] MATOUŠKOVÁ, Zdena, et al. *Regionální a municipální ekonomika : Skripta VŠE v Praze*. 1. vyd. Praha : VŠE v Praze, 2000. 156 s. ISBN 80-245-0052-3.

[20] HAUGE, Paul. *Průzkum trhu*. 1. vyd. Brno : Vydavatelství a nakladatelství Computer Press, 2003. 240 s. ISBN 80-7226-917-8.

[21] KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. 2003. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2003. 424 s. ISBN 80-7179-794-4.

[22] Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

[23] Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), v platném znění

[24] Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), v platném znění

[25] Internetové stránky Statutárního města Olomouce [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.olomouc.eu/phprs/>>

[26] Organizační schéma magistrátu [online]. Dostupné z WWW: <http://www.olomouc.eu/phprs/view.php?cislocclanku=2002070102>

[27] Konzultace s paní Mgr. Monikou Vaculíkovou z oddělení koncepce zeleně a rekreace odboru koncepce a rozvoje

[28] Konzultace s paní Ing. Jitkou Štěpánkovou z oddělení péče o zeleň odboru životního prostředí

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

a. s.	akciová společnost
aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
BP	bakalářská práce
cm	centimetr
ČEZ	České energetické závody
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
CHKO	chráněná krajinná oblast
Ing.	inženýr
KMČ	komise městské části
m	metr
Mgr.	magistr
MmOl	Magistrát města Olomouce
MPR	městská památková rezervace
např.	například
Obr.	obrázek
OKR	odbor koncepce a rozvoje
OKZaR	oddělení koncepce zeleně a rekreace
OPoKaZ	oddělení péče o krajinu a zemědělství
OPoZ	oddělení péče o zeleň
OSN	Organizace spojených národů
OŽP	odbor životního prostředí
popř.	popřípadě
příp.	případně
prům.	průměrně
RMO	Rada města Olomouce
Sb.	sbírka
SmOl	Statutární město Olomouc
s. r. o.	společnost s ručením omezeným

spol. s r. o.	společnost s ručením omezeným
Tab.	tabulka
tj.	to je
TSMO	Technické služby města Olomouce
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization = organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
ÚPnSÚ	územní plán sídelního útvaru
ÚSES	územní systém ekologické stability
VFO	Výstaviště Flora Olomouc
www	World Wide Web
zák.	zákon
ZMO	Zastupitelstvo města Olomouce
%	procento
§	paragraf
č.	číslo

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Orgány územního plánování.....	21
Obr. 2. Spolupráce mezi odděleními	34
Obr. 3. Zpracování podkladů zeleně.....	51
Obr. 4. Ulice Wolkerova – nová výsadba.....	76
Obr. 5. Ulice Norská – dříve vysazená alej	77
Obr. 6. Ulice Thomayerova – ulice nevhodná k výsadbě.....	77
Obr. 7. Ulice I. P. Pavlova – ulice vhodná k nové výsadbě.....	78

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Pohlaví respondentů	56
Tab. 2. Věkové složení respondentů	57
Tab. 3. Stupeň vzdělání respondentů	58
Tab. 4. Lokality města Olomouce	60
Tab. 5. Jak jste spokojeni se zelení v blízkosti Vašeho bydliště.....	62
Tab. 6. Spokojenost se zelení podle lokality.....	63
Tab. 7. Jak jste spokojeni se zelení v Olomouci	65
Tab. 8. Myslíte si, že je Olomouc dostatečně osazena stromy.....	66
Tab. 9. Jak jste spokojeni s novými výsadbami	67
Tab. 10. Jak jste spokojeni s péčí o stávající výsadby	68
Tab. 11. Srovnání nových a stávajících výsadeb	69
Tab. 12. Máte přístup k Internetu a využíváte jej	70
Tab. 13. Měly by vzniknout internetové stránky o stromových alejích města Olomouce v rámci internetových stránek www.olomouc.eu	71
Tab. 14. Navštívili byste nějakou lokalitu na základě informací na internetových stránkách.....	72
Tab. 15. Spokojenost se zelení v blízkosti bydliště	73
Tab. 16. Celková spokojenost se zelení v Olomouci.....	74

SEZNAM GRAFŮ

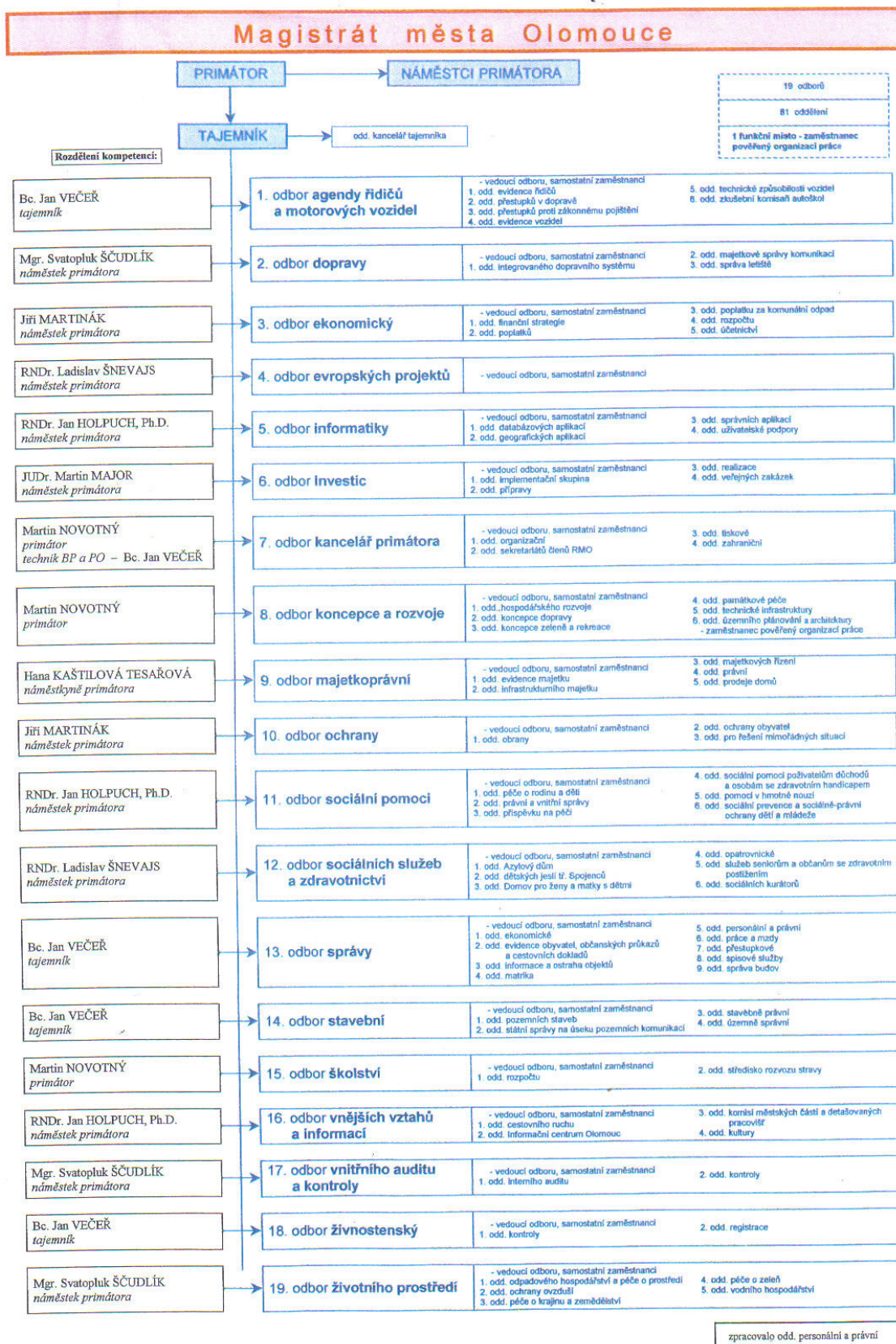
Graf 1. Pohlaví respondentů	57
Graf 2. Věkové složení respondentů.....	58
Graf 3. Stupeň vzdělání respondentů	59
Graf 4. Lokality města Olomouce.....	61
graf. 5 Jak jste spokojeni se zelení v blízkosti Vašeho bydliště	62
graf.6 Spokojenost se zelení podle lokality	64
Graf 7. Jak jste celkově spokojeni se zelení v Olomouci	65
Graf. 8 Myslíte si, že je Olomouc dostatečně osazena stromy.....	66
Graf 9. Jak jste spokojeni s novými výsadbami.....	67
Graf 10. Jak jste spokojeni s péčí o stávající výsadby	68
Graf 11. Srovnání nových a stávajících výsadeb	69
Graf 12. Máte přístup k Internetu a využíváte jej	70
Graf 13. Měly by vzniknout internetové stránky o stromových alejích města Olomouce v rámci internetových stránek www.olomouc.eu	71
Graf 14. Navštívili byste nějakou lokalitu na základě informací na internetových stránkách.....	72
Graf 15. Spokojenost se zelení v blízkosti bydliště	73
Tab. 16. Celková spokojenost se zelení v Olomouci.....	74

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Organizační struktura Magistrátu města Olomouce
- P II Aleje
- P III Aleje městského parteru
- P IV Aleje rozvojových os
- P V Aleje nejvýznamnějších městských tras
- P VI Dotazník
- P VII Městské části
- P VIII Analýza uličních stromořadí
- P IX Legenda k Příloze P VIII

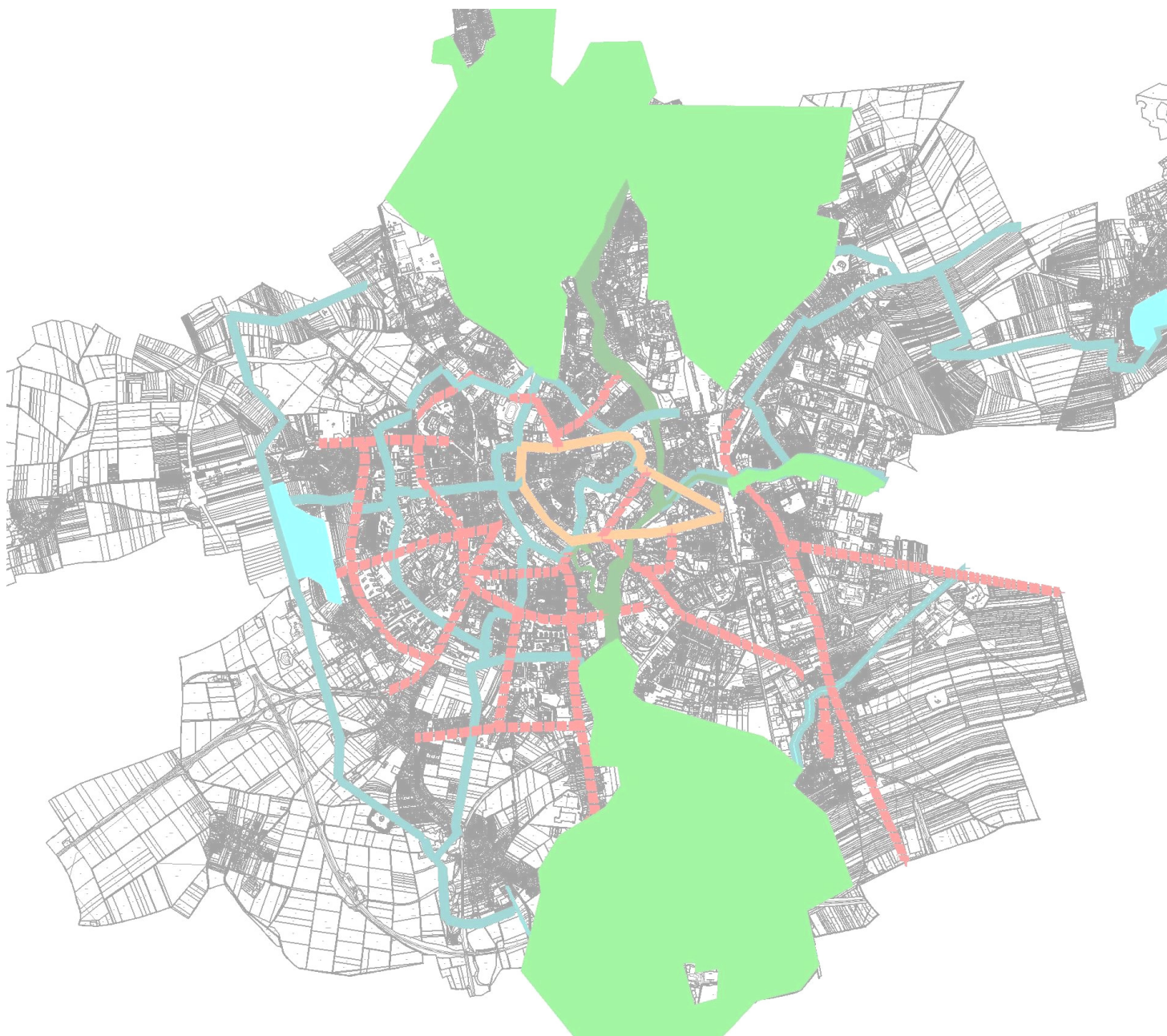
PŘÍLOHA PI: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA MAGISTRÁTU

Organizační schéma k 3. 9. 2008

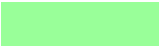

zpracovalo odd. personální a právní

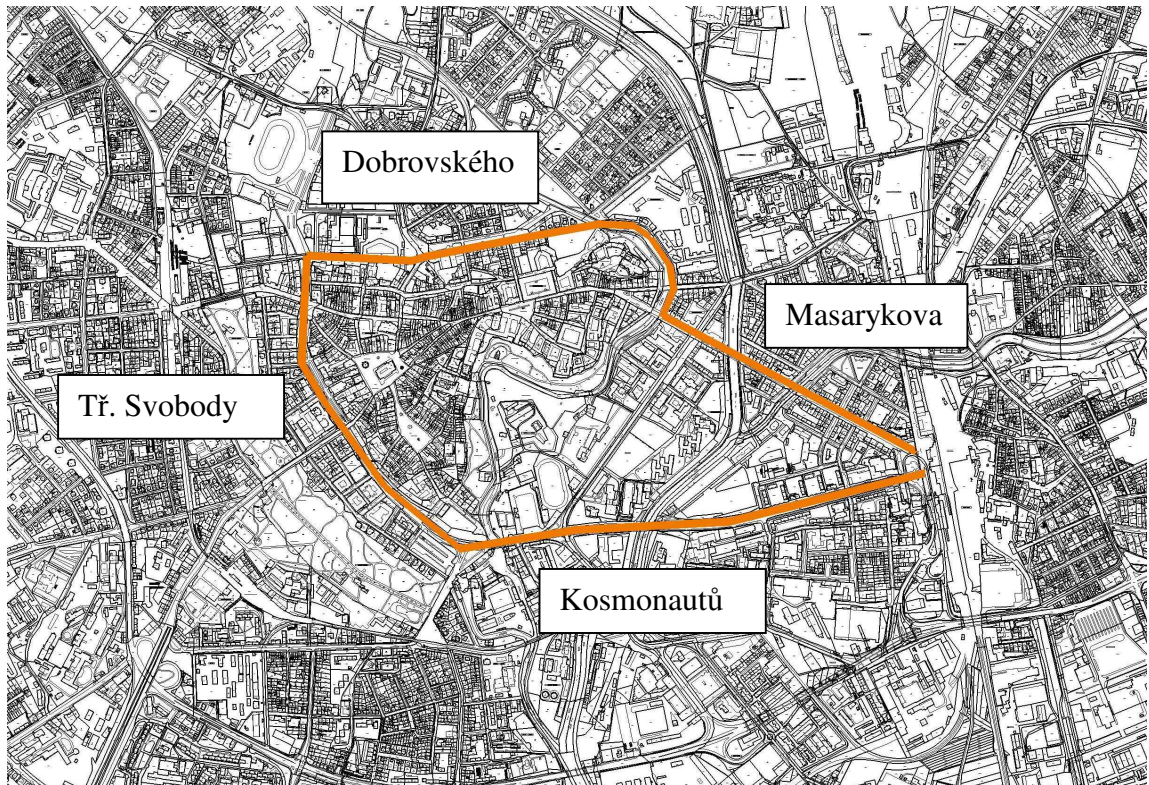
PŘÍLOHA P II: ALEJE

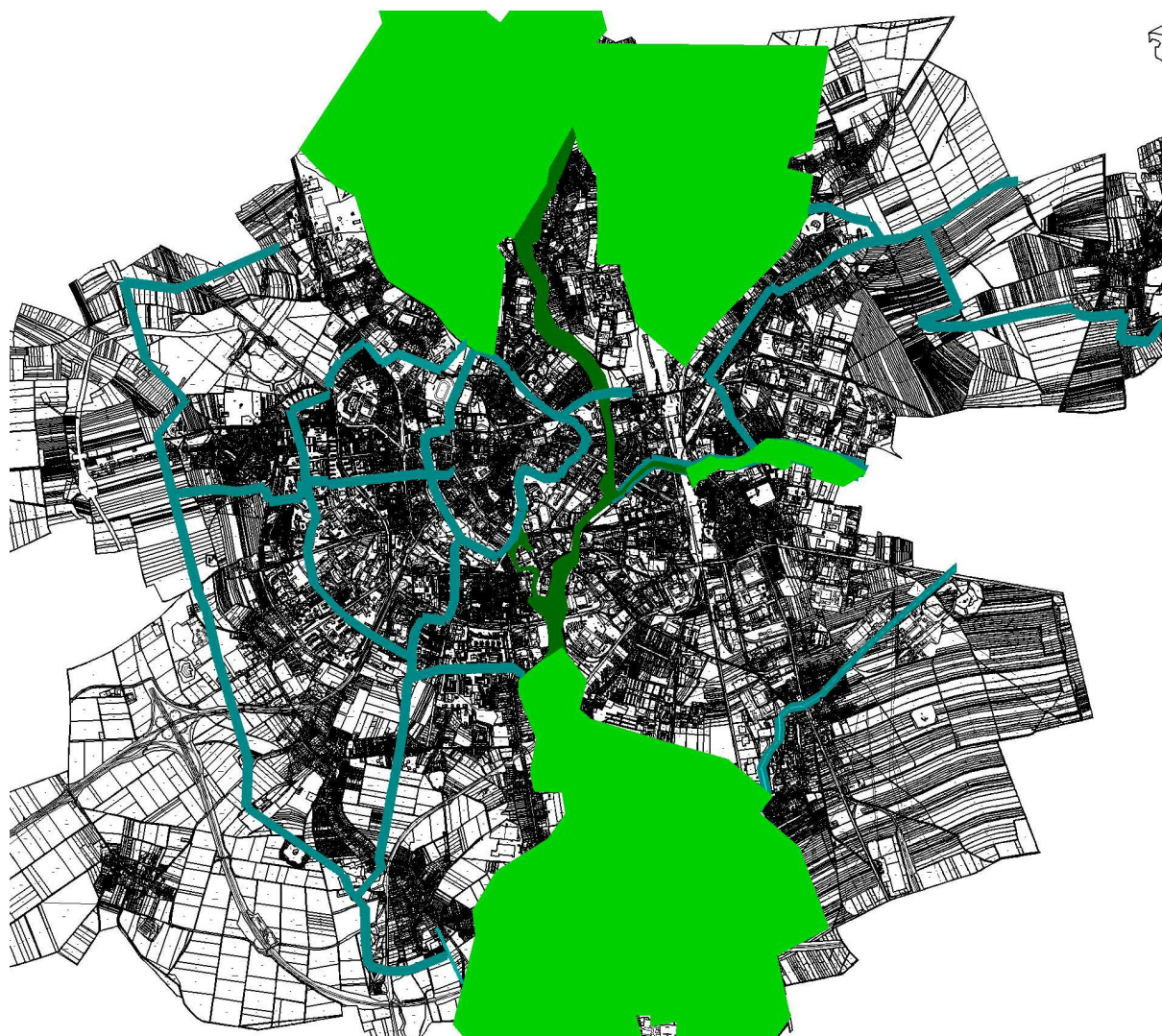
LEGENDA:

- Aleje nejvýznamnějších městských tras
- Aleje městského parteru
- Aleje rozvojových os
- Zelené klíny
- Zelené horizonty

PŘÍLOHA P III: ALEJE MĚSTSKÉHO PARTERU

PŘÍLOHA P IV: ALEJE ROZVOJOVÝCH OS

Ulice: Dlouhá, Legionářská, Zikova, Jeremiášova, Vojanova, Mošnerova, Stupkova, Zelená, U Kovárny, Na trati, Hamerská, Chválkovická, Pavlovická, Selské Náměstí, U Podjezdu, Prokopa Holého, Roháče z Dubé, Jílová, Na Vozovce, Schweitzerova, Lužická

PŘÍLOHA P V: ALEJE NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH MĚSTSKÝCH TRAS

Ulice: Třída Míru, Brněnská, Střední a Dolní Novosadská, Rooseveltova, Slavonínská, Jižní, Schweitzerova, Hraniční, Okružní, Velkomoravská, Albertova, Foersterova, Erenburgova, Tomkova, Dolní Hejčínská, Na Střelnici, Bořivojova, Holická, Wittgensteinova, Třída 17. listopadu, Tovární, Vejdovského, Přerovská, Lipenská, Hodolanská, Wolkerova, Polská, Krakovská, Náves Svobody, I. P. Pavlova, Hněvotínská, Pražská, Pavlovická

PŘÍLOHA P VI: DOTAZNÍK

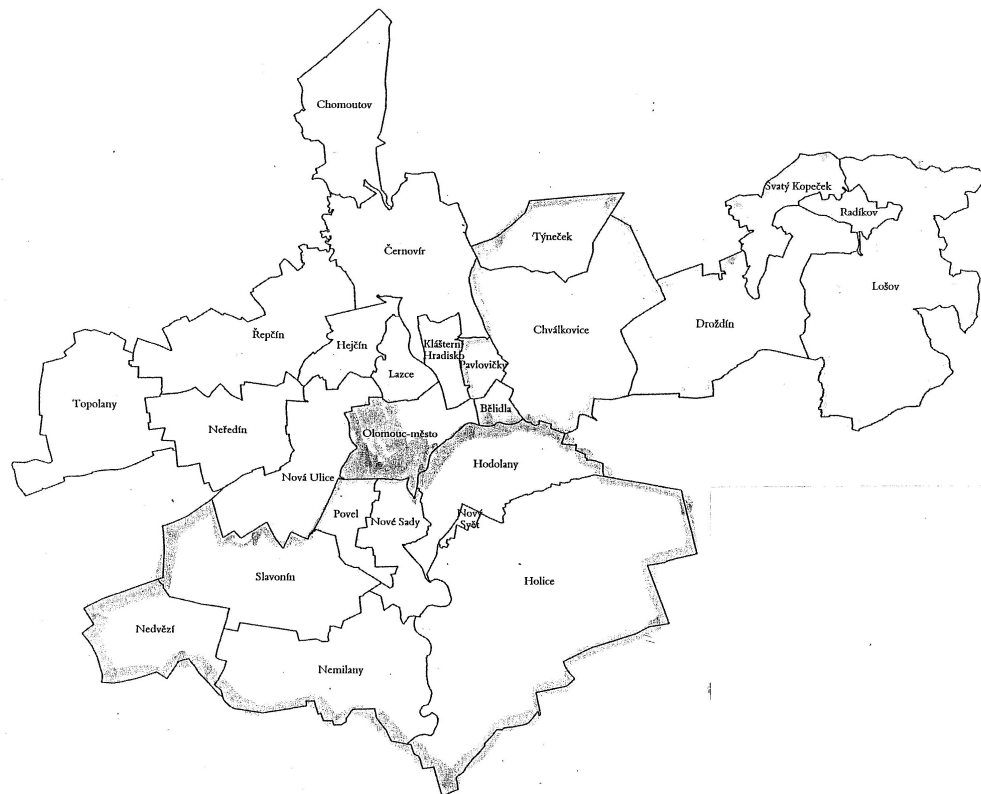
Dotazníkové šetření o potřebnosti zeleně v Olomouci

1. Jste muž nebo žena?
 muž
 žena
2. Do jaké věkové skupiny patříte?
 do 20
 21 – 30
 31 – 40
 41 – 50
 51 – 60
 61 a více
3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 základní
 vyučen
 středoškolské
 vysokoškolské
4. Ve které lokalitě bydlíte?
 Běládky
 Čermovít
 Hejčín
 Hodolany
 Holice
 Chválkovice
 Lazce
 Nemilany
 Nerědin
 Nová Ulice
 Nové Sady
 Nový Svět
 Olomouc město
 Povel
 Řepčín
 Slavonín
5. Jak jste spokojeni se zelení (aleje, stromořadí) v blízkosti Vašeho bydliště?
1 2 3 4 5
6. Jak jste celkově spokojeni se zelení (aleje, stromořadí) v Olomouci?
1 2 3 4 5
7. Myslíte si, že je Olomouc dostatečně osazena stromy?
 ANO
 NE
8. Jak jste spokojeni s novými výsadbami (aleje, stromořadí)?
1 2 3 4 5
9. Jak jste spokojeni s péčí o stávající výsadby (aleje, stromořadí)?
1 2 3 4 5
10. Máte přístup k Internetu a využíváte jej?
 ANO
 NE
11. Měl by vzniknout internetové stránky o stromových alejích města Olomouce v rámci internetových stránek www.olomouc.eu?
 ANO
 NE
12. Navštívili byste nějakou lokalitu na základě informací na internetových stránkách?
 ANO
 NE

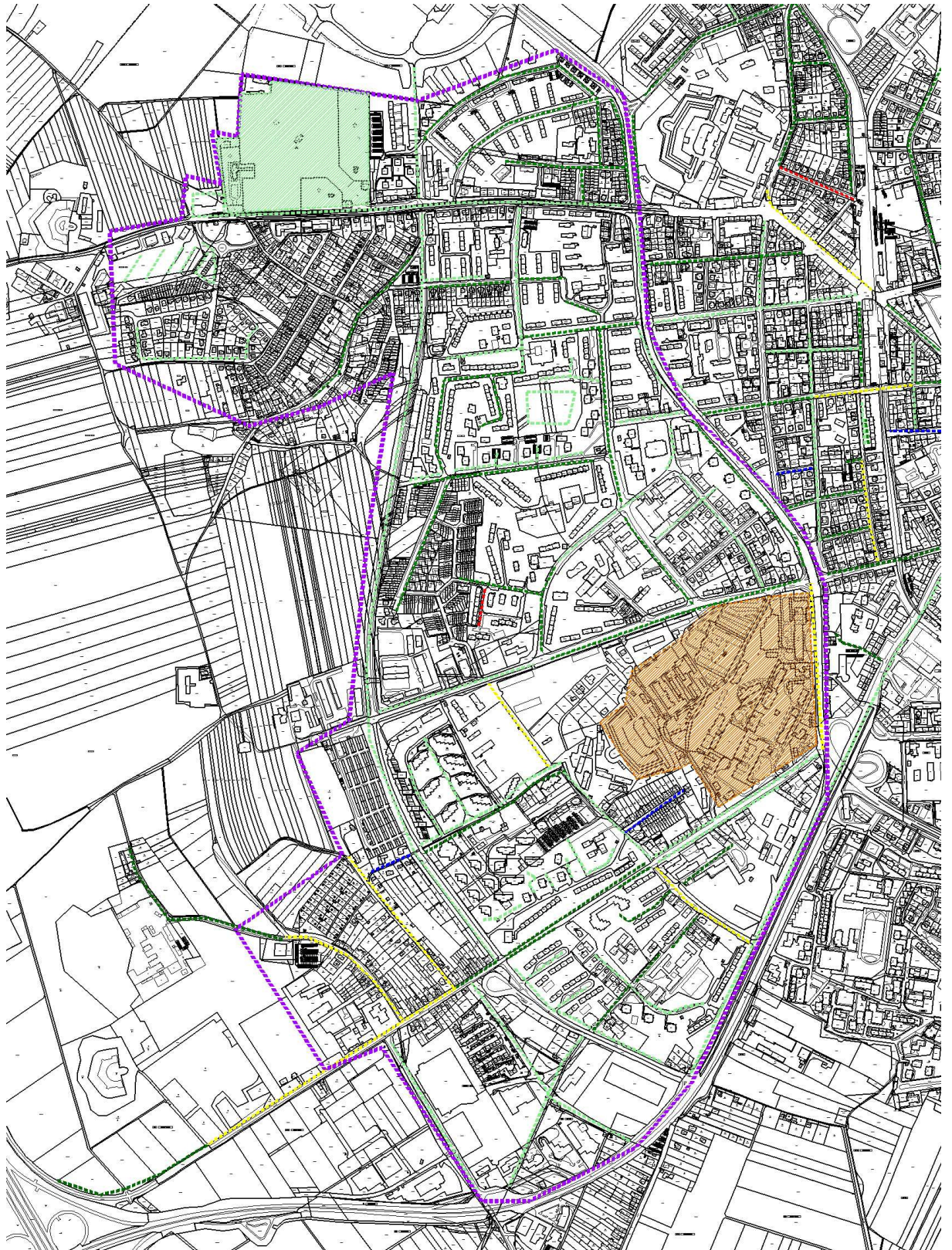
Hodnocení jako ve škole, tzn.:

- 1 – velmi spokojen
- 2 – spokojen
- 3 – průměrně spokojen
- 4 – nespokojen
- 5 – velmi nespokojen

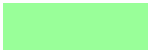

PŘÍLOHA P VII: MĚSTSKÉ ČÁSTI

PŘÍLOHA VIII: ANALÝZA ULIČNÍCH STROMOŘADÍ

PŘÍLOHA P IX: LEGENDA K PŘÍLOZE P VIII

- Ulice s kvalitními alejemi nově vysazenými (stáří do 20-ti let)
- Ulice s kvalitními alejemi dříve vysazenými (stáří 20 – 70 let)
- Ulice vhodné k výsadbě (po prověření inženýrských sítí)
- Ulice s dožívající alejí (starší, výrazně poškození nebo napadení jedinci)
- Ulice nevhodné k výsadbě (existence inženýrských sítí, nedostatek prostoru, jiné záměry, ...)
- Hranice území města, které jsem zmapovala
- Areál, v němž je zpracován a právě probíhá projekt obnovy zeleně
- Areál Fakultní nemocnice Olomouc